

**Úrad
pre reguláciu elektronických komunikácií
a poštových služieb**

**Analýza
veľkoobchodného relevantného trhu č. 1**

**Veľkoobchodné služby ukončenia volania
v individuálnych verejných telefónnych sieťach
poskytované v pevnom umiestnení**

v Bratislave, november 2016

1. Úvod

1.1. Legislatívny rámec a povinnosti úradu

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, odbor ekonomickej regulácie (ďalej len „úrad“) pristúpil k analýze veľkoobchodného relevantného trhu č. 1, ktorý je Rozhodnutím úradu zo dňa 09.02.2016, ktorým sa určuje zoznam relevantných trhov (ďalej len „rozhodnutie o zozname relevantných trhov“) definovaný ako veľkoobchodné služby ukončenia volania v individuálnych verejných telefónnych sieťach poskytované v pevnom umiestnení (ďalej len „relevantný trh č. 1“). Úrad pri analýze postupoval v súlade s:

a) platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky pre oblasť elektronických komunikácií:

- Zákon č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v platnom znení (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“),
- Zákon č. 233/2015 Z. z. úplné znenie zákona 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v platnom znení (ďalej len „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“),
- rozhodnutie o zozname relevantných trhov;

b) predpismi regulačného rámca Európskej únie pre oblasť elektronických komunikácií:

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/19/ES o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a príslušných zariadení v platnom znení (prístupová smernica),
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/20/ES o povolení na elektronické komunikačné sieťové systémy a služby v platnom znení (smernica o povolení),
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby v platnom znení (rámcová smernica),
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/22/ES o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb v platnom znení (smernica o univerzálnej službe),
- Smernica Komisie 2002/77/ES o hospodárskej súťaži na trhoch elektronických komunikačných sietí a služieb v platnom znení;

c) ostatnými príslušnými dokumentmi Európskej komisie:

- Odporúčanie Komisie zo dňa 09.10.2014 o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronických komunikácií podliehajúcich regulácii ex ante v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (2014/710/EÚ) (ďalej „Odporúčanie Komisie“),
- Vysvetľujúce memorandum k Odporúčaniam Komisie zo dňa 09.10.2014 o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronických komunikácií podliehajúcich regulácii ex ante v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (SWD(2014)298) (ďalej „Vysvetľujúce memorandum“),
- Odporúčanie Komisie o regulačnom zaobchádzaní s prepojovacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ (2009/396/ES) zo dňa 07.05.2009,
- Vysvetľujúce memorandum k odporúčaniam Komisie o regulačnom zaobchádzaní s prepojovacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ,
- Pokyny Komisie týkajúce sa analýzy trhov a stanovenia významnej trhovej sily v súlade s regulačným rámcom EÚ pre elektronické komunikačné siete a služby (2002/C 165/03) zo dňa 11.07.2002 (ďalej „Pokyny Komisie“),
- Odporúčanie Komisie o notifikáciách, lehotách a konzultáciách ustanovených v článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (K(2008)5925) v konečnom znení zo dňa 15.10.2008.

Úrad pred stanovením postupu, určením úloh a cieľov analýzy zhrnul povinnosti úradu v rámci súťaže a regulácie v oblasti elektronických komunikácií na území Slovenskej republiky, ktoré mu vyplývajú zo zákona o elektronických komunikáciách.

Podľa ustanovenia § 1 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách tento zákon upravuje:

- a) podmienky na poskytovanie elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb,
- b) podmienky na používanie rádiových zariadení,
- c) reguláciu elektronických komunikácií,

- d) práva a povinnosti podnikov a užívateľov elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb,
- e) ochranu elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb,
- f) efektívne využívanie frekvenčného spektra a čísel,
- g) oprávnenia a povinnosti k cudzím nehnuteľnostiam v súvislosti so zriaďovaním a prevádzkovaním elektronických komunikačných sietí,
- h) ochranu súkromia a ochranu spracúvania osobných údajov v oblasti elektronických komunikácií a
- i) pôsobnosť orgánov štátnej správy v oblasti elektronických komunikácií.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách elektronická komunikačná služba (ďalej len „služba“) je služba obvykle poskytovaná za odplatu, ktorá spočíva úplne alebo prevažne v prenose signálov v sieťach, vrátane telekomunikačných služieb a prenosových služieb v sieťach používaných na rozhlasové a televízne vysielanie. Služba nie je poskytovanie obsahu ani zabezpečenie alebo vykonávanie redakčného dohľadu nad obsahom prenášaným pomocou sietí a služieb a nezahŕňa služby informačnej spoločnosti, ktoré nespočívajú úplne alebo prevažne v prenose signálov v sieťach.

Podľa § 6 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad ako národný regulátor a cenový orgán v oblasti elektronických komunikácií:

- a) vykonáva reguláciu elektronických komunikácií,
- b) zabezpečuje medzinárodné vzťahy v oblasti elektronických komunikácií na úrovni regulačných orgánov, aktívne sa podieľa na činnosti Orgánu európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (ďalej len „orgán európskych regulátorov“),¹⁾ pričom podporuje jeho ciele súvisiace s presadzovaním väčšej koordinácie a konzistentnosti pri regulácii,
- d) chráni záujmy koncových užívateľov s ohľadom na kvalitu a ceny služieb,
- e) plní povinnosti podporujúce efektívnu hospodársku súťaž, efektívne investície a inovácie, rozvoj spoločného trhu Európskej únie, záujmy všetkých občanov členských štátov na území Slovenskej republiky, zodpovedajúci prístup k sieťam, prepojenie sietí a interoperabilitu služieb a chráni slobodu výberu prevádzkovateľa,
- l) vykonáva štátny dohľad nad plnením povinností ustanovených týmto zákonom (ďalej len „dohľad“).

Podľa § 10 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách úrad pred prijatím opatrenia, ktoré bude mať značný vplyv na relevantný trh, alebo ak to ustanovuje tento zákon, umožní dotknutým osobám vyjadriť sa k návrhu opatrenia. Lehota na vyjadrenie je jeden mesiac odo dňa zverejnenia návrhu opatrenia; v zložitých prípadoch môže byť lehota predĺžená najviac na dva mesiace. Ak je to primerané, úrad v čo najväčšej miere prihliadne na stanoviská združení koncových užívateľov, výrobcov telekomunikačných zariadení a podnikov.

Podľa § 10 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách na účel konzultácií a verejných konzultácií s dotknutými stranami podľa § 67 úrad zriadi a spravuje na svojom webovom sídle konzultačné miesto. Na svojom webovom sídle úrad zverejní pravidlá upravujúce postup úradu a dotknutých osôb pri konzultáciách alebo verejných konzultáciách s dotknutými stranami podľa § 67. Návrhy opatrení, predložené pripomienky okrem informácií, ktoré sú označené ako predmet obchodného tajomstva, a výsledky konzultácií vrátane vyhodnotenia pripomienok zverejňuje úrad spôsobom uvedeným v predchádzajúcej vete; to neplatí, ak ide o verejné konzultácie s dotknutými osobami podľa § 67.

Podľa § 10 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách výsledky konzultácií, vrátane vyhodnotenia pripomienok, úrad zverejní na konzultačnom mieste do troch mesiacov od uplynutia lehoty na vyjadrenie podľa odseku 1.

Podľa § 10 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách, ak návrh opatrenia bude mať vplyv na obchodovanie medzi členskými štátmi, úrad po zverejnení výsledkov konzultácií podľa odseku 3 sprístupní tento návrh s odôvodnením Európskej komisii, orgánu európskych regulátorov a národným regulačným orgánom členských štátov v súlade s § 9 ods. 4, ak ide o:

- a) určenie relevantných trhov,
- b) postupy analýzy relevantných trhov,
- c) povinnosti prepojenia sietí, interoperability služieb a povinnosti podľa § 26,
- d) uloženie, zmenu alebo zrušenie povinností podľa § 19 až 23 a § 25.

Podľa § 10 ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách regulačné orgány členských štátov, orgán európskych regulátorov a Európska komisia môžu úradu predložiť pripomienky v lehote do jedného mesiaca, na ktoré úrad v čo najväčšej možnej miere prihliadne.

Podľa § 11 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách úrad je povinný konať a svoje rozhodnutia vydávať v súlade s princípmi efektívnosti, objektívnosti, transparentnosti, nediskriminácie, primeranosti a odôvodnenosti. Všetky svoje rozhodnutia, všeobecne záväzné právne predpisy a informácie, ktoré prispievajú k otvorenému a funkčne konkurenčnému trhu, zverejňuje na svojom webovom sídle a ak tak ustanovuje tento zákon aj vo vestníku, pričom tieto údaje priebežne aktualizuje.

Podľa § 11 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri regulácii elektronických komunikácií prihliada na odporúčania a usmernenia Európskej komisie, vrátane technických noriem a technických špecifikácií pre siete a služby, ktorých zoznam zverejňuje Európska komisia v Úradnom vestníku Európskej únie. Ak sa úrad rozhodne nepostupovať podľa odporúčania Európskej komisie, informuje o tom Európsku komisiu a zdôvodní svoje rozhodnutie. Ak tento zákon neustanovuje

inak, úrad prihliada na technologickú neutralitu regulácie, ktorá neukladá ani nediskriminuje používanie konkrétneho typu technológie. Ak technické normy a technické špecifikácie nie sú zverejnené, používajú sa normy prijaté európskymi organizáciami pre normalizáciu. Ak takéto normy nie sú, použijú sa primerane medzinárodné normy alebo odporúčania prijaté Medzinárodnou telekomunikačnou úniou, Európskou konferenciou poštových a telekomunikačných správ, Medzinárodnou organizáciou pre normalizáciu alebo Medzinárodnou elektrotechnickou komisiou.

Podľa § 11 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri regulácii elektronických komunikácií podporuje efektívnu hospodársku súťaž pri poskytovaní sietí, služieb, pridružených prostriedkov a pridružených služieb najmä tým, že:

- a) zabezpečuje, aby v oblasti elektronických komunikácií, ako aj pri prenose obsahu, nedochádzalo k narušovaniu alebo obmedzovaniu efektívnej hospodárskej súťaže,
- b) dbá na maximálny prospech užívateľov, najmä užívateľov so zdravotným postihnutím, starších užívateľov s osobitnými sociálnymi potrebami v súvislosti s možnosťou výberu služby, ceny a kvality; zdravotne postihnutým užívateľom sa na účely tohto zákona rozumie držiteľ preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

Podľa § 17 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách cieľom analýzy relevantných trhov je zistiť či na relevantnom trhu existuje efektívna hospodárska súťaž.

Podľa § 17 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách efektívnou hospodárskou súťažou sa rozumie taký stav, pri ktorom ani jeden podnik pôsobiaci na príslušnom relevantnom trhu nemá významný vplyv.

Podľa § 17 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách má významný vplyv na relevantnom trhu podnik, ktorý sám alebo spoločne s inými podnikmi má na tomto trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej hospodárskej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov (ďalej len „významný podnik“).

Podľa § 17 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách za významný podnik možno považovať podnik s významným vplyvom aj na trhu úzko súvisiacom, ak sú väzby medzi týmito dvoma relevantnými trhmi také, že umožňujú prenesenie vplyvu z jedného trhu na druhý, a tým posilnenie vplyvu podniku na trhu.

Podľa § 17 ods. 8 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri posudzovaní, či ide o významný podnik, vyhodnocuje kritériá týkajúce sa príslušného relevantného trhu, pričom v čo najväčšej možnej miere prihliada na usmernenia na analýzu trhu zverejnené Európskou komisiou.

Úrad pri analýze predmetného relevantného trhu, okrem zákona o elektronických komunikáciách, vychádzal zo znenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže.

1.2. Základné etapy pri analýze relevantného trhu

Analýza relevantného trhu prebieha v nasledovných etapách:

a) Definovanie relevantného trhu

V procese definovania relevantného trhu úrad stanovuje jednotlivé relevantné trhy elektronických komunikácií podľa rozhodnutia o zozname relevantných trhov v súlade s platným Odporúčaním Komisie. Úrad vymedzuje relevantný trh z vecného, územného a časového hľadiska.

b) Vlastná analýza relevantného trhu

Cieľom analýzy takto vymedzeného relevantného trhu je zistiť, či je na trhu efektívna súťaž a či nápravné opatrenia podľa osobitných predpisov alebo právne záväzných aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie v oblasti súťažného práva pri poskytovaní sietí a služieb sú dostatočné na jej zabezpečenie. V prípade, že úrad na základe analýzy zistí, že na určitom relevantnom trhu nie je efektívna súťaž a pokiaľ nie je možné dôvodne očakávať, že sa v primeranom časovom okamihu tak stane, určí podnik resp. podniky s významným vplyvom na tomto relevantnom trhu.

Určenie podniku s významným vplyvom úrad uskutoční na základe vyhodnotenia kritérií týkajúceho sa príslušného relevantného trhu, pričom úrad berie do úvahy súčasnú situáciu na trhu a predpokladaný budúci vývoj relevantného trhu. Analýza trhu je východiskom pri rozhodovaní o uplatnení, zmenení alebo zrušení regulačných opatrení.

c) Návrh povinností podľa §19 až 25 zákona o elektronických komunikáciách

Ak úrad na základe analýzy podľa § 17 zákona o elektronických komunikáciách zistí, že na určitom relevantnom trhu nie je efektívna hospodárska súťaž, po skončení konzultácií podľa § 10 zákona o elektronických komunikáciách určí rozhodnutím významný podnik, a zároveň mu v tomto rozhodnutí uloží aspoň jednu povinnosť podľa § 19 až 25 zákona o elektronických komunikáciách. Ak ide o trhy podľa § 17 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách uloží aspoň jednu povinnosť podľa § 19 až 21, 23 a 25 zákona o elektronických komunikáciách. Tieto

povinnosti musia byť odôvodnené, musia vychádzať zo zisteného stavu a musia byť primerané účelu a princípom regulácie elektronických komunikácií, ktorými sú podpora efektívnej hospodárskej súťaže a rozvoj vnútorného trhu. Účastníkom konania je podnik navrhnutý za významný podnik v analýze relevantného trhu podľa § 17 zákona o elektronických komunikáciách. Podkladom pre rozhodnutie je analýza relevantného trhu podľa § 17 zákona o elektronických komunikáciách a vyjadrenia dotknutých osôb v konzultáciách podľa § 10 zákona o elektronických komunikáciách. Na účely tohto konania sa práva účastníka konania podľa § 33 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v platnom znení (ďalej len „Správny poriadok“) uplatňujú počas konzultácií podľa § 10 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách. Ak je na tomto relevantnom trhu už určený významný podnik, úrad vydá nové rozhodnutie o určení významného podniku, v ktorom mu existujúce povinnosti znovu uloží alebo ich zmení a ktorým zruší predchádzajúce rozhodnutie. Úrad rozhodnutie zverejní vo vestníku.

Pri navrhovaní povinností úrad berie do úvahy hlavný účel zákona o elektronických komunikáciách a základný cieľ regulačného rámca Európskej únie, a to:

1. zabezpečovanie ochrany hospodárskej súťaže,
2. prispievanie k rozvoju vnútorného trhu,
3. presadzovanie záujmov koncových užívateľov.

Podľa § 18 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách, ak úrad na základe analýzy trhu zistí, že na príslušnom relevantnom trhu je efektívna hospodárska súťaž, nesmie uložiť alebo ponechať v platnosti povinnosti podľa § 19 až 25 zákona o elektronických komunikáciách. Existujúce povinnosti úrad zruší v rozhodnutí, ktorým sa zrušuje určenie podniku za významný podnik.

Podľa § 18 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad môže vo výnimočných prípadoch uložiť významným podnikom na príslušnom relevantnom trhu iné povinnosti týkajúce sa prístupu alebo prepojenia, než sú povinnosti uvedené v § 19 až 23 zákona o elektronických komunikáciách. Úrad môže iné povinnosti uložiť iba s predchádzajúcim súhlasom Európskej komisie.

1.3. Zdroje informácií

Pri analýze relevantného trhu č. 1 úrad využil hlavne informácie a údaje získané od oslovených podnikov, z vlastného prieskumu, ako aj z verejne dostupných zdrojov.

Úrad zhromaždil a preskúmal všetky relevantné údaje a podklady súvisiace so stavom súťaže na predmetnom relevantnom trhu s cieľom zistiť, či na relevantnom trhu existuje efektívna súťaž.

Úrad vykonáva pravidelný polročný zber dát, z ktorého získaval kvantitatívne ukazovatele od podnikov poskytujúcich ukončenie volaní v individuálnych verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení.

Úrad skúmal a za zdroj informácií zaradil všetky podniky, ktoré majú uzatvorenú zmluvu o prepojení siete v pevnom umiestnení s iným podnikom. Úrad považuje skutočnosť, že podnik má reálne uzavretú zmluvu o prepojení siete v pevnom umiestnení s iným podnikom za podmienku potrebnú na to, aby mohol tento podnik pôsobiť na veľkoobchodnom trhu ukončenia volania v individuálnych verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení.

Úrad oslovil nasledujúce podniky, ktoré majú uzatvorenú zmluvu o prepojení svojej siete v pevnom umiestnení na území SR s iným podnikom: ANTIK Telecom s.r.o. (ďalej len „spoločnosť ANTIK“), DH Telecom, s.r.o. (ďalej len „spoločnosť DH Telecom“), BENESTRA, s.r.o. (ďalej len „spoločnosť BENESTRA“), IPfon, s.r.o. (ďalej len „spoločnosť IPfon“), Localcom s.r.o. (ďalej len „spoločnosť Localcom“), Orange Slovensko, a.s. (ďalej len „spoločnosť Orange Slovensko“), Slovak Telekom, a.s. (ďalej len „spoločnosť Slovak Telekom“), Slovanet, a.s. (ďalej len „spoločnosť Slovanet“), SWAN, a.s. (ďalej len „spoločnosť SWAN“), UPC BROADBAND SLOVAKIA, s.r.o. (ďalej len „spoločnosť UPC“), VM Telecom, s.r.o. (ďalej len „spoločnosť VM Telecom“), Železnice Slovenskej republiky – odštepny závod Železničné telekomunikácie Bratislava, (ďalej len „spoločnosť ŽSR ŽT“), Digitale, spol. s r.o. (ďalej len „spoločnosť Digitale“), Phoonio s.r.o. (ďalej len „spoločnosť Phoonio“), DIALOGA SERVICIOS INTERACTIVOS S.A. (ďalej len „spoločnosť DIALOGA“), O2 Slovakia, s.r.o. (ďalej len „spoločnosť O2 Slovakia“), Net-Connect s.r.o. (ďalej len „spoločnosť Net-Connect“), UAB "Raystorm" organizačná zložka podniku zahraničnej osoby (ďalej len „spoločnosť UAB "Raystorm"“), VNET, a.s. (ďalej len „spoločnosť VNET“), a požiadal ich o spresnenie kvantitatívnych ukazovateľov, poskytnutie doplňujúcich informácií a vyjadrenie k vykonávanej analýze.

Okrem uvedených spoločností úrad oslovil aj nasledujúce podniky: O2 Business Services, a.s. (ďalej len „spoločnosť O2 Business“), TRNAVATEL, spol. s r.o. (ďalej len „spoločnosť TRNAVATEL“), Inomanet, s.r.o. (ďalej len „spoločnosť Inomanet“) a požiadal ich o poskytnutie informácií a vyjadrenie.

Na základe doručených podkladov a informácií od všetkých zainteresovaných podnikov, úrad pristúpil k spracovaniu analýzy relevantného trhu č. 1.

2. Vymedzenie relevantného trhu č. 1

Vymedzenie veľkoobchodného relevantného trhu č. 1 úrad vykonal na základe Odporúčania Komisie zo dňa 09.10.2014. Relevantný trh je definovaný v súlade s princípom technologickej neutrality, ako je uvedené v Rámcovej Smernici, článku 8, odsek 1, ktorý stanovuje, že „Členské štáty zabezpečia, aby národné regulačné orgány pri vykonávaní regulačných úloh zohľadnili v najväčšej možnej miere požiadavku technologickej neutrality regulácie“. Analýza je založená na súčasnom stave rozvoja sietí a trhu elektronických komunikácií a zohľadňuje predpokladaný budúci vývoj v súlade s očakávanými trendmi (tzv. forward-looking approach).

Prvým krokom analýzy predmetného trhu bolo definovanie relevantného trhu č. 1 v národných podmienkach Slovenskej republiky z vecného a územného hľadiska, v časovom rozmedzí od poslednej analýzy a so zohľadnením predpokladaného vývoja uplatnením prístupu zameraného do budúcnosti.

2.1. Vecné vymedzenie relevantného trhu č. 1

Veľkoobchodný trh ako taký, a teda aj zastupiteľnosť produktov a služieb na veľkoobchodnom trhu, sa odvíja od situácie na súvisiacom maloobchodnom trhu. Vecné vymedzenie relevantných trhov teda začína skúmaním zastupiteľnosti na maloobchodnom trhu. Služba poskytovaná na veľkoobchodnom trhu je vstupom pre realizáciu služieb na maloobchodnom trhu. Po vymedzení súvisiaceho maloobchodného trhu a určení zastupiteľných produktov a služieb na ňom úrad pristúpil k vymedzeniu príslušného veľkoobchodného trhu.

Podľa rozhodnutia úradu o určení zoznamu relevantných trhov je relevantný trh č. 1 definovaný ako veľkoobchodné služby ukončenia volania v individuálnych verejných telefónnych sieťach poskytované v pevnom umiestnení (ďalej len „relevantný trh č. 1“).

Podľa § 3 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách verejná služba je verejne dostupná služba, o ktorej používanie sa môže uchádzať každý záujemca. Verejná telefónna služba je verejná služba na priame alebo nepriame vytváranie a prijímanie národných a medzinárodných volaní prostredníctvom jedného alebo viacerých čísel národného alebo medzinárodného číslovacieho plánu.

Podľa § 3 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách je volanie definované ako spojenie zostavené prostredníctvom verejnej služby, ktoré umožňuje obojsmernú hlasovú komunikáciu.

Podľa § 5 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách je podnik na účely tohto zákona každá osoba, ktorá splnila oznamovaciu povinnosť.

Podľa článku 15 Rámцovej smernice „Národné regulačné orgány definujú relevantné trhy podľa národných okolností, najmä relevantné geografické trhy na svojom území podľa princípov práva hospodárskej súťaže“, pričom zohľadnia v čo najväčšej miere Odporúčania Komisie o relevantných trhoch ako aj Pokyny Komisie. Základným východiskom pri definovaní relevantného trhu elektronických komunikácií je teda posledné Odporúčanie Komisie, ako aj Pokyny Komisie.

Relevantné trhy sú vymedzené z hľadiska vecného, územného a časového, pričom podľa § 3 zákona o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov je relevantný trh priestorový a časový súbeh ponuky a dopytu takých výrobkov, výkonov, prác a služieb (ďalej len „tovar“), ktoré sú na uspokojenie určitých potrieb z hľadiska užívateľa zhodné alebo zastupiteľné. Tovarový relevantný trh zahŕňa zhodné alebo zastupiteľné tovary schopné uspokojiť určitú potrebu užívateľov. Zastupiteľnosť tovarov sa posudzuje najmä z hľadiska ich charakteristík, ceny a účelu použitia.

Vecné vymedzenie relevantného trhu predstavuje vymedzenie z hľadiska jednotlivých produktov a služieb, ktoré tvoria daný relevantný trh. Vecným vymedzením sa teda rozumie určenie skupiny produktov a služieb, ktoré sú vzájomne zhodné, zameniteľné, či zastupiteľné z hľadiska ich schopnosti uspokojiť určitú potrebu užívateľa a zároveň z hľadiska ich štruktúry dopytu a ponuky.

Ako už úrad uviedol vyššie, veľkoobchodný trh ako taký, a teda aj zastupiteľnosť produktov a služieb na veľkoobchodnom trhu, sa odvíja od situácie na súvisiacom maloobchodnom trhu.

Vecné vymedzenie súvisiaceho maloobchodného trhu

Pre účely vymedzenia súvisiaceho maloobchodného trhu sa úrad zaoberal zastupiteľnosťou verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení za účelom poskytovania prichádzajúcich volaní v rámci poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení pre koncových zákazníkov na základe substitúcie na strane dopytu a na strane ponuky.

Súvisiacim maloobchodným trhom je trh poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení pre koncových zákazníkov, konkrétne poskytovanie všetkých prichádzajúcich volaní na geografické čísla v rámci poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení pre koncových zákazníkov - volania prichádzajúce na geografické telefónne čísla z vlastnej siete, z iných národných i zahraničných sietí.

Pri posudzovaní zastupiteľnosti na strane ponuky úrad skúmal, prostredníctvom akých sietí sa realizuje prístup k verejnej telefónnej sieti za účelom poskytovania prichádzajúcich volaní v rámci poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení pre koncových zákazníkov.

Domáca linka a Firemná linka spoločnosti Orange Slovensko

Úrad sa zaoberal aj zastupiteľnosťou verejnej telefónnej služby Domáca linka a Firemná linka, ktorú poskytuje spoločnosť Orange Slovensko svojim bytovým a nebytovým zákazníkom prostredníctvom verejnej mobilnej telefónnej siete, ako verejnú telefónnu službu na pevnom mieste na geografických číslach určených pre služby v pevnom umiestnení. Táto služba je poskytovaná za rovnakých podmienok prostredníctvom verejnej mobilnej telefónnej siete spoločnosti Orange Slovensko ako prostredníctvom jej optickej siete, pričom možnosť poskytnúť službu na konkrétnom mieste pripojenia je pochopiteľne závislá od pokrytia územia sieťami. Pre koncových zákazníkov spoločnosť Orange Slovensko ponúka (pri využití služby prenositeľnosti čísla) výhody, na ktoré sú užívatelia pevných liniek zvyknutí.

Spoločnosť Orange Slovensko svojim zákazníkom ponúka:

- podobný komfort ako s tradičnou pevnou linkou,
- rovnaké geografické telefónne číslo,
- sekundová tarifikácia od prvej sekundy volania,
- výhodné ceny,
- ako bonus moderný telefón za cenu od 1,- €.

Charakteristiky služieb Domáca linka a Firemná linka:

- technologicky ide o fakturované služby s aktívnou SIM kartou,
- tieto služby sú poskytované na základe Všeobecných podmienok spoločnosti Orange Slovensko na poskytovanie verejných elektronických komunikačných služieb cez pevné pripojenie,
- služby Domáca linka a Firemná linka sú zmluvne viazané na konkrétne miesto prístupu, ktoré musí užívateľ oznámiť spoločnosti Orange Slovensko pri uzavretí zmluvy,
- pri službách je rešpektovaný Číslovací plán a užívateľom sú pridelované účastnícke čísla len z tej primárnej oblasti, v ktorej sa zaviazali služby využívať,
- pri službách je poskytovaná obojsmerná prenositeľnosť geografického čísla,
- je zabezpečená lokalizácia účastníka pri volaní na číslo tiesňového volania 112,

- je znemožnený prístup k roamingu, a to aj v pohraničných oblastiach, v ktorých by inak roamingové služby s ohľadom na charakteristiky šírenia signálu v mobilných sieťach využívať mohli,
- účastník sa mimo definovanú oblasť (primárna oblasť) neprihlási do siete (s výnimkou tiesňového volania 112),
- za prepojenie sietí spoločnosť Orange Slovensko účtuje iným operátorom fixný prepojovací poplatok v rovnakej výške ako za prepojenie so svojou optickou sieťou.

Verejná telefónna služba v pevnom umiestnení môže byť poskytovaná teda aj prostredníctvom mobilných sietí, ale len v takom prípade, ak je koncovému užívateľovi poskytovateľom služby technickým, alebo technologickým riešením koncového bodu, alebo prístupovej siete zrušená, alebo obmedzená mobilita služieb, čiže sa nejedná o verejnú mobilnú telefónnu službu.

Spoločnosť Orange Slovensko ako poskytovateľ verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení prostredníctvom mobilnej siete, koncovému užívateľovi zrušila resp. obmedzila mobilitu predmetnej služby. Z uvedeného dôvodu službu Domáca linka a Firemná linka poskytovanú prostredníctvom GSM/UMTS siete nie je možné považovať za verejnú mobilnú telefónnu službu, ale za verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení.

Spoločnosť Orange Slovensko upravila obmedzenie mobility zmluvnými dokumentmi, implementovala aj systém kontroly dodržiavania zmluvnej podmienky využívať služby len na určenom mieste pripojenia. Spoločnosť Orange Slovensko je oprávnená pri zistení využívania služby mimo Odbernej jednotky poskytovanú verejnú telefónnu službu prerušiť alebo obmedziť a pri opakovanom porušení od uzavretej zmluvy o pripojení odstúpiť. Na základe vyššie uvedených zistení úrad dospel k záveru, že poskytovanie verejnej telefónnej služby prostredníctvom Domácej linky a Firemnej linky pri dodržiavaní zmluvných a technických obmedzení je z hľadiska ponuky zastupiteľné s poskytovaním tradičnej verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení.

Úrad sa zaoberal aj substitúciou služieb Domáca linka a Firemná linka z hľadiska dopytu, to znamená, či je možné túto službu považovať za zastupiteľnú aj z pohľadu koncového užívateľa, zákazníka tejto služby. Všeobecne dopyt tvorí množstvo výrobkov, resp. služieb, ktoré sú spotrebiteľia schopní a ochotní kúpiť pri existujúcich ponúkaných cenách, t.j. výrobky, resp. služby v priebehu určitého obdobia. Pre dopyt je najcitlivejším komponentom cena týchto na trhu ponúkaných výrobkov resp. služieb, avšak dopyt ovplyvňuje aj celkový počet domácností, spotrebiteľské zvyklosti, tradície, preferencie spotrebiteľov a rôzne iné faktory.

Garancia rovnakého telefónneho čísla znamená, že pôvodné geografické číslo zákazníka bude prenesené od iného poskytovateľa verejnej telefónnej služby

v pevnom umiestnení k spoločnosti Orange Slovensko. Spoločnosť Orange Slovensko súčasne ponúka telefóny pre svojich zákazníkov a to buď bezdrôtový s možnosťou uloženia do nabíjacej stanice, alebo klasický stolový telefón s veľkými tlačidlami a klasickým slúchadlom, aby mal zákazník pocit, že jeho telefonovanie je rovnako komfortné a úplne totožné s telefonovaním cez pevnú linku. Rovnaké volacie programy FiberTel za úplne rovnakých podmienok (aj cenových) ponúka spoločnosť Orange Slovensko prostredníctvom optickej siete.

Na základe substitúcie na strane dopytu, t.j. z pohľadu zákazníka úrad dospel k záveru, že služba Domácia linka a Firemná linka spoločnosti Orange Slovensko poskytovaná prostredníctvom mobilnej siete je verejnou telefónnou službou v pevnom mieste pripojenia.

Verejná telefónna služba v pevnom umiestnení môže byť poskytovaná teda aj prostredníctvom mobilných sietí, ale len v takom prípade, ak je koncovému užívateľovi poskytovateľom služby technickým, alebo technologickým riešením koncového bodu, alebo prístupovej siete zrušená, alebo obmedzená mobilita služieb, čiže sa nejedná o verejnú mobilnú telefónnu službu.

Za službu prístupu k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení pre koncových zákazníkov úrad považuje prístup, ktorý umožňuje koncovým zákazníkom fyzické pripojenie koncového zariadenia k verejnej telefónnej sieti za účelom poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení, pričom poloha koncového bodu sa nemení alebo je zabezpečená technickými, prípadne technologickými prostriedkami na obmedzenie mobility koncového bodu. Poloha koncového bodu je definovaná konkrétnym geografickým číslom. Podľa § 2 ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách geografické číslo je číslo z národného číslovacieho plánu, pričom časť jeho štruktúry má geografický význam používaný na smerovanie volaní na fyzické umiestnenie koncového bodu siete.

Podľa princípu technologickej neutrality je možné pre poskytovanie verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení využívať okrem klasickej telefónnej siete tvorenej metalickými účastníckymi vedeniami aj optickú sieť, televízne káblové rozvody i bezdrôtové siete v pevnom umiestnení, napr. FWA a WiFi a aj mobilné siete, ale len v takom prípade, ak je koncovému užívateľovi poskytovateľom služby technickým alebo technologickým riešením koncového bodu prístupovej siete zrušená alebo obmedzená mobilita služieb, čiže sa nejedná o verejnú mobilnú telefónnu službu. Takáto mobilná sieť bola prispôbena pre poskytovanie verejnej telefónnej služby, ktorá je ekvivalentná s verejnou telefónnou službou poskytovanou prostredníctvom pevnej siete.

Prevládajúcim spôsobom pripojenia koncových užívateľov za účelom poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení na území Slovenskej republiky je pripojenie prostredníctvom účastníckych metalických vedení.

Úrad zahŕňa do predmetného relevantného trhu nasledovné typy prístupov používané na poskytovanie verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení pre koncových zákazníkov:

a) podľa spôsobu pripojenia:

- analógové prípojky,
- digitálne prípojky,
- širokopásmové prípojky.

b) podľa použitej infraštruktúry:

- prístup prostredníctvom metalických sietí,
- prístup prostredníctvom optických sietí,
- prístup prostredníctvom sietí televíznych káblových rozvodov (CATV),
- prístup prostredníctvom bezdrôtových sietí v pevnom umiestnení (FWA, WiFi),
- prístup prostredníctvom verejných mobilných telefónnych sietí, ak je koncovému užívateľovi obmedzená mobilita služieb.

Vecné vymedzenie veľkoobchodného relevantného trhu č. 1

Veľkoobchodný trh ako taký sa odvíja od situácie na súvisiacom maloobchodnom trhu. **Služba ukončenia volania v individuálnej verejnej telefónnej sieti poskytovaná v pevnom umiestnení zahŕňa ukončenie všetkých volaní prichádzajúcich na geografické telefónne čísla konkrétneho podniku bez ohľadu na to, kde a akým spôsobom bolo toto volanie zostavené.**

Služba ukončovania volania **na geografické čísla** v sieti môže byť poskytovaná **tradičnou technológiou** – s prepojaním okruhov (PSTN sieť), ale aj prostredníctvom **IP protokolu**.

Služba ukončenia volania v individuálnej verejnej telefónnej sieti poskytovaná v pevnom umiestnení teda zahŕňa ukončenie volaní prichádzajúcich na geografické telefónne číslo:

- a) zostavených vo vlastnej sieti,**
- b) zostavených v inej národnej sieti,**
- c) zostavených v zahraničí.**

Každý podnik: **1.** ukončuje volania zostavené v jeho vlastnej sieti tzv. **samozásobovanie** (self-supply) a **2. v rámci prepojenia** poskytuje službu ukončenia volania inému podniku. Ide o ukončovanie volania zostaveného v inej národnej sieti, resp. v zahraničnej sieti.

Z hľadiska funkcionality a zastupiteľnosti na strane dopytu aj ponuky je ukončenie volaní zostavených v zahraničí identické s ukončením volaní zostavených v národných sieťach. Z uvedeného dôvodu sú ukončené volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení zostavené v zahraničí v krajinách EÚ/EHP (EHP = Európsky hospodársky priestor), ako aj mimo EÚ/EHP súčasťou relevantného trhu č. 1.

Úrad ďalej skúmal ukončovanie takých volaní, ktoré boli zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby – prostredníctvom nainštalovanej aplikácie (napr. aplikácia SkypeOut a pod.) a smerované na geografické čísla národných operátorov. Úrad posudzoval, či je možné ukončovanie volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.) považovať za zastupiteľné s ukončovaním vyššie uvedených štandardných volaní. Pri vyhodnotení zastupiteľnosti úrad na základe doručených informácií od podnikov pôsobiacich na relevantnom trhu č. 1 posudzoval hlavne:

- funkcionality pri ukončovaní štandardných volaní na geografické čísla a volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.) na geografické čísla,
- zastupiteľnosť na strane ponuky na základe technických charakteristík, ceny a účelu použitia ukončených štandardných volaní a volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.),
- homogenitu súťažných podmienok pri ukončovaní štandardných volaní a volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.).

Podľa informácií úradu volania zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby prechádzajú z technického hľadiska tzv. konverziou hlasového signalizačného a média protokolu v IP sieťach a v takto zmenenom formáte sú smerované do cieľovej siete a ukončované rovnako ako štandardné volania. Podniky pôsobiace v sledovanom období na relevantnom trhu č. 1 v Slovenskej republike uviedli, že nedokážu uviesť presné čísla ukončenej prevádzky pochádzajúcej z nemanážovateľných OTT služieb.

Ukončené volania zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby nie je možné oddeliť od celkového objemu ukončenej prevádzky, pretože prichádzajú do siete terminujúceho podniku ako štandardné volania. Ukončenie volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.) nepredstavuje teda žiadnu ďalšiu skupinu volaní, pretože pre podniky nie je podstatné ako bolo volanie zostavené. Funkcionalita ukončovania štandardných volaní je rovnaká, ako funkcionalita ukončovania volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby. Na základe uvedeného úrad dospel k záveru, že z hľadiska funkcionality považuje ukončovanie takých volaní, ktoré boli zostavené

prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby, za zastupiteľné s ukončovaním štandardných volaní.

Pri zastupiteľnosti na strane ponuky úrad zisťoval, či pri ukončovaní štandardných volaní majú národní operátori rozdielne technické podmienky v porovnaní s ukončovaním volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby. Úrad zistil, že aj volania zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby prichádzajú do siete slovenských podnikov prostredníctvom štandardných prepojení. Podniky poskytujúce verejné telefónne služby v pevnom mieste pripojenia nedokážu rozlíšiť, že volanie bolo zostavené ako nemanážovaná VoIP služba a takéto volanie ukončujú rovnako, ako akékoľvek iné prichádzajúce štandardné volanie. Volania zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby prichádzajú do jednotlivých sietí už „konvertované“ a sú totožné so štandardnými volaniami vzniknutými v akejkoľvek sieti.

Na základe uvedeného úrad dospel k záveru, že ukončovanie volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby je plne zastupiteľné s ukončovaním štandardných volaní, pretože z pohľadu ukončovania volania v individuálnej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení nie je dôležitý spôsob zostavenia volania. Ak volanie spĺňa technické a technologické predpoklady na ukončenie volania v individuálnej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení, podniky nemajú žiadnu technickú prekážku pre ukončenie takéhoto volania.

Z vykonanej analýzy zastupiteľnosti ukončovania štandardných volaní a ukončovania volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby vyplynulo, že súťažné podmienky sú úplne rovnaké.

Úrad preto dospel k záveru, že ukončovanie volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby prichádzajúcich na geografické telefónne číslo z vecného hľadiska spĺňa všetky charakteristiky ako ukončenie štandardného volania v individuálnej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení, a preto tieto ukončené volania do relevantného trhu č. 1 aj zahrnul. Ukončenie volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby má rovnaké funkcionality, ako ukončovanie štandardných prichádzajúcich volaní v individuálnej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení, z pohľadu ponuky je úplne zastupiteľné s ukončením štandardných volaní v individuálnej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení a existujúce súťažné podmienky sú úplne homogénne so súťažnými podmienkami ukončenia štandardných volaní individuálnej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení.

Služba ukončenia volania v individuálnej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení **zahrňa aj ukončenie takých volaní prichádzajúcich na geografické telefónne čísla, ktoré boli zostavené prostredníctvom nainštalovanej aplikácie** (napr. aplikácia SkypeOut a pod.) a následne ukončené na geografických číslach,

ale nezahrňa také volania, ktoré boli ukončené prostredníctvom nainštalovanej aplikácie (volania zo Skype na Skype a pod.).

Zastupiteľnosť ukončenia volania v individuálnych verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení

Podľa definície relevantného trhu č. 1 je veľkoobchodný trh pri reálnom poskytovaní služby viazaný na existenciu konkrétneho koncového bodu siete (je to služba, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi verejnej služby na pevnom mieste pripojenia, do koncového bodu pevnej verejnej siete určeného špecifickou sieťovou adresou).

Potom plnenie na agregovanom trhu všetkých sietí nemožno považovať za homogénny produkt, keďže je vzájomne nezastupiteľné. Vzájomná zastupiteľnosť produktov (v tomto prípade služieb) je základnou podmienkou tovarového relevantného trhu. Podľa všeobecnej definície zákona o ochrane hospodárskej súťaže je „relevantný trh priestorový a časový súbeh ponuky a dopytu takých tovarov, ktoré sú na uspokojenie určitých potrieb z hľadiska užívateľa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné“. Pri poskytovaní predmetnej služby vždy príslušné ukončované volanie prichádza na určené konkrétne geografické telefónne číslo a nie je ho možné z pohľadu zastupiteľnosti ukončiť ako volanie prichádzajúce na iné geografické telefónne číslo. Ide o rozdielne služby, ktoré spolu nesúťažajú na jednom reálnom trhu. Pri veľkoobchodnej službe ukončovania volania v sieti v pevnom umiestnení je dovolateľnosť konkrétneho koncového bodu obsahom samotného poskytnutia tejto služby, pretože dovolateľnosť, napríklad na bytového zákazníka pripojeného v jednej sieti, nemožno nahradiť dovolateľnosťou na iného bytového zákazníka pripojeného v inej sieti.

Vzhľadom na fakt, že **plnenia spočívajúce v ukončovaní volaní v individuálnych sieťach nie sú vzájomne zastupiteľné**, je potrebné na území Slovenskej republiky v súčasnosti vidieť **tolko samostatných trhov, koľko podnikov poskytuje na základe zmluvy o prepojení ukončenie volania v sieti v pevnom umiestnení.**

Na každom z týchto reálnych trhov má konkrétny podnik, ktorý ukončuje volania v pevnom umiestnení 100 % trhový podiel. Rozdielna je však veľkosť jednotlivých reálnych relevantných trhov, ktorá je v potenciálnej rovine daná počtom pripojení koncových zákazníkov a vo faktickej rovine počtom ukončených minút. Opäť je potrebné vychádzať z definície trhu. V tejto rovine môžeme hovoriť o potenciálnej veľkosti trhu, nakoľko počet pripojení koncových zákazníkov vytvára potenciálne väčší priestor pre ukončovanie volania v danej sieti. Veľkosť relevantného trhu vo faktickej rovine možno vyjadriť súhrnom plnení spočívajúcich v ukončovaní volaní podľa definície relevantného trhu č. 1.

2.2. Územné vymedzenie relevantného trhu č. 1

Podľa Článku 55 Pokynov Komisie, po vecnom vymedzení relevantného trhu nasleduje geografické, alebo územné vymedzenie trhu, keďže až na základe územného vymedzenia relevantného trhu produktov a služieb môžu národné regulačné orgány uskutočniť jeho analýzu. Územným vymedzením relevantného trhu sa rozumie geografické vymedzenie územia, na ktorom pôsobia jednotlivé subjekty trhu na strane dopytu a ponuky. Územne je trh vymedzený tým, že podmienky súťaže sú na celom území dostatočne podobné a zároveň sú odlišiteľné od podmienok na susediacich územiach.¹ Článok 56 Pokynov Komisie ďalej stanovuje, že podmienky na danom geografickom relevantnom trhu nemusia byť dokonale homogénne, postačuje ak sú posúdené ako dostatočne homogénne. Článok 56 ďalej uvádza, že „len tie oblasti, kde sú podmienky súťaže heterogénne nemajú byť považované za súčasť rovnakého trhu“.

Podľa § 3 ods. 4 zákona o ochrane hospodárskej súťaže priestorový relevantný trh je vymedzený územím, na ktorom sú súťažné podmienky také homogénne, že toto územie môže byť odčlenené od ostatných území s odlišnými súťažnými podmienkami.

Súťažné podmienky pri poskytovaní ukončovania volania v individuálnej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení sú podľa názoru úradu na celom území Slovenskej republiky dostatočne homogénne. Úrad pri územnom vymedzení trhu vychádzal z vecného vymedzenia relevantného trhu.

Úrad preto dospel k záveru, že územným vymedzením relevantného trhu č. 1 je územie celej Slovenskej republiky.

2.3. Časové vymedzenie relevantného trhu č. 1

Základom pre určenie časového rámca je vymedzenie určené zákonom o elektronických komunikáciách. Úrad vymedzil trh z časového hľadiska v súlade s § 10 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách na obdobie do troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia úradu o určení významného podniku podľa § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách. Úrad v analýze zohľadňuje súčasný stav na predmetnom relevantnom trhu, ako aj predpokladaný budúci vývoj v súlade s očakávanými trendmi.

¹ V tomto bode sa Pokyny Komisie odkazujú na Prípady United Brands v Commission [1978] ECR207, paragraf 44, Prípady 322/81, Michelin v Commission [1983] ECR3461, paragraf 26 a ďalšie.

3. Analýza

Podľa § 17 ods. 1 až 3 zákona o elektronických komunikáciách bolo cieľom analýzy zistiť, či na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 1 je efektívna súťaž, či nápravné opatrenia podľa osobitných predpisov sú dostatočné na jej zabezpečenie a či pôsobí na veľkoobchodnom trhu č. 1 taký podnik, ktorý sám alebo spoločne s inými podnikmi má na predmetnom trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

Predmetom opakovanej analýzy bolo:

- identifikovať podniky pôsobiace na predmetnom trhu,
- posúdiť, či na relevantnom trhu č. 1 existuje významný podnik, ktorý podľa § 17 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách sám alebo spoločne s inými podnikmi má na tomto trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov,
- na základe záverov analýzy v prípade zistenia, že a) na trhu nie je efektívna súťaž, určiť podniky s významným vplyvom a navrhnúť uloženie povinností, ktoré môžu byť ponechané, zmenené alebo doplnené v porovnaní so súčasnými právoplatnými SMP rozhodnutiami alebo b) na trhu existuje efektívna súťaž, navrhnúť zrušenie súčasných právoplatných rozhodnutí o určení jednotlivých spoločností za významný podnik a uložení povinností na predmetnom relevantnom trhu.

Identifikácia podnikov

Služba ukončenia volania v jednotlivej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení je jednou z veľkoobchodných služieb, ktorú si poskytujú podniky v rámci vzájomného prepojenia sietí.

Úrad na základe záverov predchádzajúcej analýzy predmetného trhu v roku 2013 určil rozhodnutiami za významný podnik na predmetnom trhu 13 podnikov (Slovak Telekom, GTS Slovakia (dnes BENESTRA), Slovanet, Orange Slovensko, IPfon, Swan, Inomanet, ŽSR ŽT, UPC, VM Telecom, TRNAVATEL, DH Telecom, ANTIK), ktoré mali v tom období uzatvorenú zmluvu o prepojení siete v pevnom umiestnení aspoň s jedným podnikom a poskytovali, resp. mali v pláne začať poskytovať ukončenie volania v sieti v pevnom umiestnení a uložil im povinnosti podľa zákona o elektronických komunikáciách. Z týchto podnikov - spoločnosť GTS Slovakia sa premenovala na spoločnosť BENESTRA, spoločnosť TRNAVATEL sa

zlúčila so spoločnosťou UPC a spoločnosť Inomanet vrátila úradu geografické čísla a uviedla, že neplánuje poskytovať službu ukončenia volaní v sieti v pevnom umiestnení. Všetky ostatné podniky naďalej poskytujú službu ukončenia volania v pevnom umiestnení.

Od ukončenia predchádzajúcej analýzy relevantného trhu č. 1 uzatvorilo zmluvu o prepojení siete v pevnom umiestnení aspoň s jedným podnikom ďalších 8 podnikov - DIALOGA, Digitale, O2 Slovakia, Phoonio, UAB "Raystorm", VNET, Net-Connect a Localcom.

Spoločnosť O2 Business má pridelené geografické čísla a dohodla sa so spoločnosťou O2 Slovakia na tzv. hosťovanom prepojení. Spoločnosť O2 Slovakia rozšírila svoje existujúce prepojenia s inými podnikmi o fixné prepojenie a zabezpečuje pre spoločnosť O2 Business dovolateľnosť na geografické telefónne čísla spoločnosti O2 Business a tiež zabezpečuje smerovanie odchádzajúcich hovorov zo siete spoločnosti O2 Business do sietí ostatných operátorov. Vzhľadom na uvedené úrad spoločnosť O2 Slovakia zaradil medzi identifikované podniky poskytujúce služby spĺňajúce definíciu relevantného trhu č. 1.

Spoločnosti DIALOGA, Digitale, Phoonio už majú pridelené geografické čísla a v komunikácii s úradom uviedli, že poskytujú, resp. v blízkej dobe plánujú začať poskytovať veľkoobchodnú službu ukončenia volania na geografické čísla v sieti pevnom umiestnení inému podniku. Úrad zaradil všetky tieto spoločnosti medzi identifikované podniky už v súčasnosti, resp. v blízkej dobe poskytujúce služby spĺňajúce definíciu relevantného trhu č. 1, pričom zohľadnil aj princíp pohľadu do budúcnosti (obdobie najbližších 3 rokov).

Spoločnosť VNET má uzatvorenú zmluvu o prepojení siete v pevnom umiestnení, ale v čase spracovania tejto analýzy nemala pridelené žiadne geografické čísla. V komunikácii s úradom uviedla, že má v pláne v blízkej dobe požiadať úrad o pridelenie geografických čísiel. Úrad pri spoločnosti VNET uplatnil takisto princíp pohľadu do budúcnosti a zaradil ju medzi podniky spĺňajúce definíciu relevantného trhu č. 1.

Spoločnosť UAB "Raystorm" má uzatvorené zmluvy o prepojení siete v pevnom umiestnení, avšak k 31.08.2016 ešte nemala pridelené žiadne geografické čísla. Spoločnosť UAB "Raystorm" úradu poskytla informácie, že v priebehu najbližších 3 rokov plánuje začať poskytovať verejnú telefónnu službu aj na geografických číslach. Súčasne spoločnosť UAB "Raystorm" uviedla, že plánuje v priebehu najbližších 3 rokov ukončovať volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení na geografické telefónne čísla, ktoré jej budú pridelené. Úrad pri spoločnosti UAB "Raystorm" uplatnil princíp pohľadu do budúcnosti a zaradil ju medzi podniky spĺňajúce definíciu relevantného trhu č. 1.

Spoločnosť Localcom, ktorá má uzatvorenú zmluvu o prepojení sietí, ale nemá pridelené žiadne geografické telefónne čísla uviedla, že neposkytuje a ani neplánuje poskytovať ukončovanie volaní na geografické telefónne čísla vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení inému podniku.

Spoločnosť Net-Connect, ktorá má uzatvorené zmluvy o prepojení sietí a má aj pridelené geografické čísla uviedla, že neposkytuje a ani neplánuje poskytovať ukončovanie volaní na geografické telefónne čísla vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení inému podniku. V komunikácii s úradom uviedla, že dospela k záveru, že pridelené geografické čísla nebudú používať.

Úrad spoločnosti Localcom a Net-Connect nezaradil medzi identifikované podniky už v súčasnosti, resp. v blízkej dobe poskytujúce služby spĺňajúce definíciu relevantného trhu č. 1, pričom zohľadnil aj princíp pohľadu do budúcnosti (obdobie najbližších 3 rokov).

Na základe vyššie uvedeného úrad identifikoval nasledujúcich 17 podnikov Slovak Telekom, BENESTRA, Slovanet, Orange Slovensko, IPfon, Swan, ŽSR ŽT, UPC, VM Telecom, DH Telecom, ANTIK, DIALOGA, Digitale, O2 Slovakia, Phoonio, UAB "Raystorm", VNET ako podniky, ktoré majú uzatvorenú zmluvu o prepojení siete v pevnom umiestnení s aspoň jedným podnikom a poskytujú resp. v horizonte najbližších 3 rokov začnú poskytovať službu veľkoobchodné ukončenie volania v pevnom umiestnení.

Okrem vyššie uvedených spoločností, ktoré mali uzatvorenú zmluvu o prepojení sietí najmenej s jedným podnikom a poskytujú službu ukončenia volania v sieti v pevnom umiestnení, resp. ju plánujú poskytovať, poskytujú verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení koncovým zákazníkom aj také podniky, ktoré nemajú so žiadnym podnikom podpísanú zmluvu o prepojení sietí a prepojenie im zabezpečuje iný podnik. Tieto podniky úrad nezaradil medzi identifikované podniky poskytujúce služby spĺňajúce definíciu relevantného trhu č. 1.

Vyhodnotenie trhových podielov v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení

Veľkoobchodný relevantný trh č. 1 je definovaný ako veľkoobchodná služba ukončovania volania na geografické telefónne čísla v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení. Každý podnik - poskytovateľ takýchto služieb na relevantnom trhu ukončovania volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení má 100 % trhovú podiel v individuálnej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení. Každý trh pre ukončovanie volaní v jednotlivej pevnej verejnej telefónnej sieti je monopolným trhom bez tendencie smerovania k efektívnej súťaži, čo vyplýva z podstaty tejto služby.

Pri poskytovaní predmetnej služby príslušné ukončované volanie vždy prichádza na určené konkrétne geografické telefónne číslo a nie je ho možné z pohľadu zastupiteľnosti ukončiť ako volanie prichádzajúce na iné geografické telefónne číslo. Ide o rozdielne služby, ktoré spolu nesúťažia na jednom reálnom trhu. Pri veľkoobchodnej službe ukončovania volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení je dovolateľnosť konkrétneho koncového bodu obsahom samotného poskytnutia tejto služby, pretože dovolateľnosť, napríklad na bytového zákazníka pripojeného v jednej sieti, nemožno nahradiť dovolateľnosťou na iného bytového zákazníka pripojeného v inej sieti.

Ukončovanie volania v jednotlivých verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení je jedným zo vstupov pre poskytovanie služieb maloobchodných národných volaní na území Slovenskej republiky.

Na veľkoobchodnom trhu ukončovania volania v jednotlivých individuálnej sieti v pevnom umiestnení majú všetky podniky pôsobiace na tomto trhu 100 % trhovú podiel. Väčšina spoločností, ktoré boli na základe predchádzajúceho kola analýzy určené za významný podnik na tomto trhu, naďalej poskytovali veľkoobchodné služby ukončovania volania v sieti v pevnom umiestnení.

Vzhľadom na fakt, že plnenia spočívajúce v ukončovaní volaní na geografické telefónne čísla v jednotlivých sieťach nie sú vzájomne zastupiteľné, úrad v reálnej projekcii relevantného trhu č. 1 identifikoval 17 samostatných trhov. Podľa definície relevantného trhu č. 1 je v súčasnosti na území Slovenskej republiky sedemnást' reálne existujúcich trhov.

Každý menovaný podnik poskytuje iným podnikom služby ukončovania volania v jednotlivých verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení, teda pôsobí na relevantnom trhu č. 1 a každý menovaný podnik má 100 % trhovú podiel na ukončení volaní v individuálnej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení.

Existencia technologicky podmienených výhod

Poskytovanie verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení a teda aj ukončovanie volania v sieti v pevnom umiestnení je možné prostredníctvom metalickej siete, optickej siete, televíznych káblových rozvodov, bezdrôtových sietí v pevnom umiestnení a mobilnej siete, ale len v takom prípade, ak je koncovému užívateľovi zrušená alebo obmedzená mobilita služieb, čiže sa nejedná o verejnú mobilnú telefónnu službu. Prevládajúcim spôsobom pripojenia koncových užívateľov za účelom poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení na území Slovenskej republiky je pripojenie prostredníctvom účastníckych metalických vedení.

Celoplošná elektronická komunikačná sieť, vrátane rozsiahlej siete metalických účastníckych vedení, umožňuje spoločnosti Slovak Telekom pomerne rýchlo sa prispôbiť požiadavke trhu, vyhovieť potrebám zákazníka a poskytuje oproti iným typom sietí veľkú konkurenčnú výhodu pre danú spoločnosť pred inými podnikmi. Spoločnosť Slovak Telekom bola s ohľadom na historický vývoj jediným podnikom zodpovedným za budovanie a prevádzkovanie pevnej verejnej telefónnej siete. Na trhu elektronických komunikácií pôsobí najdlhšie, z čoho vyplýva úroveň jej infraštruktúry a zariadení, čo sa prejavuje vysokou mierou pokrytia územia a obyvateľstva na celom území Slovenskej republiky. Alternatívne riešenia k uvedenej infraštruktúre nie sú vybudované celoplošne, ale sú budované na lokálnej a v niektorých prípadoch aj regionálnej úrovni. Výnimkou je verejná mobilná telefónna sieť spoločnosti Orange Slovensko. Aj existujúce káblové siete na území Slovenskej republiky a ich geografické pokrytie je limitované. Ďalej úrad zistil, že aj napriek tomu, že počet prevádzkovateľov siete a poskytovateľov služieb FTTx sa v poslednom období na území Slovenskej republiky zvýšil, budovanie optických sietí sa sústreďuje hlavne vo väčších mestách, kde je zaistená ekonomická návratnosť týchto sietí.

Jedine verejná mobilná telefónna sieť spoločnosti Orange Slovensko sa vyznačuje rovnocenným pokrytím, aké má metalická sieť spoločnosti Slovak Telekom. Spoločnosť Orange Slovensko s ohľadom na historický vývoj pôsobí na predmetnom trhu v porovnaní so spoločnosťou Slovak Telekom len krátkodobo (od roku 2009), avšak napriek vlastníctvu mobilnej siete s takmer celonárodným pokrytím a dobrej cenovej politike spoločnosti Orange Slovensko nedosahovala v sledovanom období výraznejšie trhové podiely v porovnaní so spoločnosťou Slovak Telekom.

Na základe uvedeného úrad konštatuje, že vzhľadom na pokrytie územia podnikov poskytujúcich verejnú telefónnu službu v pevnom mieste pripojenia výraznými technologickými výhodami na území Slovenska disponujú dva podniky a to spoločnosť Slovak Telekom a spoločnosť Orange Slovensko. Obidve spoločnosti majú takmer celoslovenské pokrytie sieťou, ale vzhľadom na veľmi nízke trhové podiely spoločnosť Orange Slovensko nepredstavuje rovnocenného konkurenta pre spoločnosť Slovak Telekom na súvisiacom maloobchodnom trhu verejnej telefónnej služby v pevnom umiestení.

Úspory z rozsahu

Úspory z rozsahu predstavujú zníženie jednotkových nákladov v dôsledku vysokého objemu produkcie. Využívanie úspor z rozsahu je príznačné pre sektor elektronických komunikácií. Vysoké investičné náklady súvisiace so zriadením a prevádzkovaním verejných telefónnych sietí sa rozpočítavajú na príslušný objem prenesenej prevádzky. Pozitívny účinok úspor z rozsahu sa prejavuje tak, že s rastúcou prevádzkou siete sa znižujú jednotkové náklady a to až do chvíle, kedy je

potrebné ďalšie rozšírenie siete. Efektívne rozšírenie siete je také, pri ktorom nenastane nárast jednotkových nákladov.

Dosahovanie úspor z rozsahu je pre sektor elektronických komunikácií príznačný za predpokladu, že daný podnik poskytuje široké portfólio elektronických komunikačných služieb prostredníctvom tej istej infraštruktúry a má veľký počet zákazníkov. Dosahovanie úspor z rozsahu je spojené s rastúcou prevádzkou siete a znižujúcimi sa jednotkovými nákladmi.

Spoločnosť Orange Slovensko využíva svoju mobilnú sieť na prístup k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení, ale aj na poskytovanie verejnej mobilnej telefónnej služby. Celkovo je k verejnej mobilnej telefónnej sieti pripojený vysoký počet účastníkov, z ktorých ale iba zanedbateľný počet odoberá verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení.

Vzhľadom na objem prevádzky a po zohľadnení objemu ukončených volaní jednotlivých podnikov poskytujúcich veľkoobchodné služby ukončenia volania v pevnom umiestnení úrad konštatuje, že spoločnosť Slovak Telekom má podstatne väčšie predpoklady pre dosahovanie úspor z rozsahu pri poskytovaní verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení ako ostatné podniky, pretože na predmetnom trhu dosahovala ku koncu roku 2015 podiel 67,89 % z celkového objemu ukončených volaní v rámci prepojenia, resp. 85,61 % z celkového objemu ukončených volaní vrátane volaní vo vlastnej sieti. Podiel všetkých ostatných podnikov dosahoval 32,11 % z celkového objemu ukončených volaní v rámci prepojenia, resp. len 14,39 % z celkového objemu ukončených volaní vrátane volaní vo vlastnej sieti (viď graf č. 6 a č. 2).

Súčasný stav súťaže na súvisiacom maloobchodnom trhu

Spoločnosť Slovak Telekom bola s prihliadnutím na historický vývoj, ako jediný podnik, zodpovedná za vybudovanie a prevádzkovanie verejnej telefónnej siete s priamym prístupom ku koncovým užívateľom. Je najväčším poskytovateľom verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení.

Úrad na základe údajov zistil, že objem prevádzky za ukončované národné a medzinárodné volania na geografické telefónne čísla v sieťach len ostatných podnikov (alternatívnych operátorov) síce postupne narastá, ale na trhu naďalej pretrváva výrazná nerovnováha medzi prevádzkou ukončenou spoločnosťou Slovak Telekom a prevádzkou ukončenou ostatnými podnikmi. Uvedené súvisí samozrejme s neporovnateľne vyšším počtom pripojení k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení za účelom poskytovania verejnej telefónnej služby.

Z hľadiska cien, ktoré bývajú u koncového zákazníka prioritným rozhodovacím kritériom pri výbere operátora, spoločnosť Orange Slovensko aj napriek svojej cenovej politike, vzhľadom na svoj trhovú podiel na základe počtu pripojení v pevnom umiestnení za účelom poskytovanie verejnej telefónnej služby, ale aj objemu ukončených volaní v rámci prepojenia a výnosov z týchto ukončených volaní, nepredstavuje porovnateľný podnik k spoločnosti Slovak Telekom.

Napriek pokrytiu územia mobilnou sieťou spoločnosti Orange Slovensko prostredníctvom, ktorej poskytuje už viac ako 7 rokov verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení a napriek veľmi agresívnej ponuke (predstavenej od začiatku roka 2010, v rámci ktorej začala ponúkať paušály analogické ponuke fixného incumbenta za polovičnú cenu) je jej vplyv na maloobchodný trh verejnej telefónnej služby v pevnom mieste pripojenia pomerne malý.

Súčasný stav súťaže pri poskytovaní služieb na súvisiacom maloobchodnom trhu hlasových služieb v pevnom mieste pripojenia je daný predovšetkým postavením spoločnosti Slovak Telekom, ktorá vlastní a prevádzkuje elektronickú komunikačnú sieť s takmer celoplošným pokrytím, čo jej umožňuje prístup k veľkému počtu zákazníkov. Spoločnosť Orange Slovensko disponuje taktiež takmer celonárodným pokrytím svojou mobilnou sieťou, ale vzhľadom na zanedbateľný trhovú podiel oproti spoločnosti Slovak Telekom (vyjadrený objemom ukončovaných volaní v rámci prepojenia, objemu ukončených volaní vrátane volaní v rámci vlastnej siete, a teda aj výnosov dosiahnutých z ukončených volaní v rámci prepojenia) má malý vplyv poskytovaní verejnej telefónnej služby na súvisiacom maloobchodnom trhu.

Vyhodnotenie trhových podielov vo všetkých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení

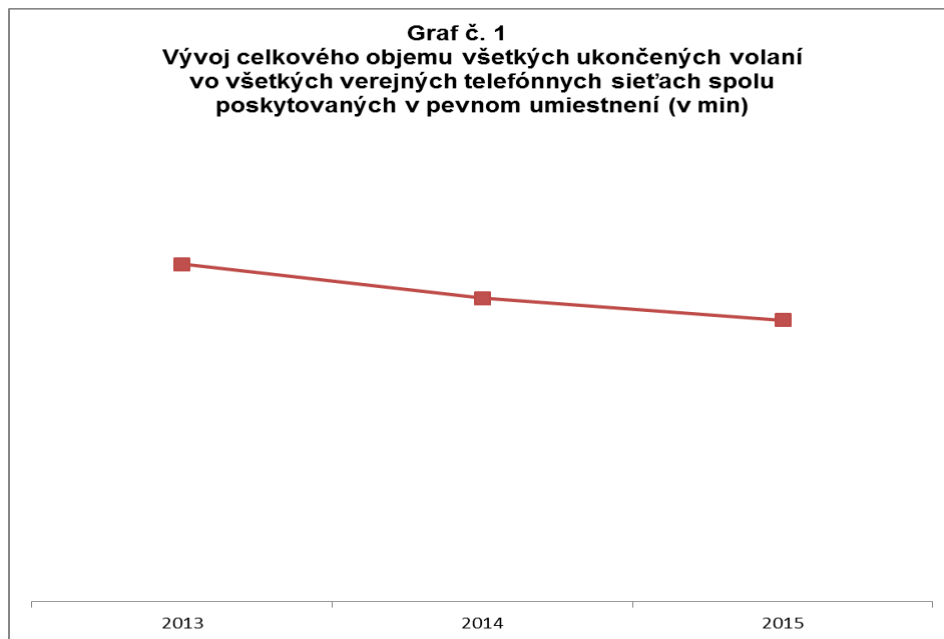
Úrad vyhodnotil trhové podiely vo všetkých verejných telefónnych sieťach vypočítané na základe nasledovných ukazovateľov:

- vývoj celkového objemu volaní ukončených vo všetkých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení,
- vývoj podielov spoločnosti Slovak Telekom a ostatných podnikov spolu na celkovom objeme volaní ukončených v sieťach pevnom umiestnení,
- dlhodobý vývoj podielov na základe objemu ukončených volaní v sieti v pevnom umiestnení spoločnosti Slovak Telekom a ostatných podnikov (2009-2015),
- vývoj podielov volaní ukončených vo verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení podľa spôsobu zostavenia volania,
- vývoj celkového objemu volaní ukončených v sieti v pevnom umiestnení v rámci prepojenia,

- vývoj podielov na základe objemu ukončených volaní spoločnosťou Slovak Telekom a ostatných podnikov spolu vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení v rámci prepojenia medzi podnikmi.

Vývoj celkového objemu volaní ukončených vo všetkých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení

Vývoj celkového objemu minút volaní ukončených vo všetkých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení (vrátane samozásobovania) je zobrazený v grafe č. 1.

Ako vyplýva z grafu č. 1, vývoj celkového objemu ukončených volaní vo všetkých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení mal v období rokov 2013-2015 naďalej klesajúci trend, čím pokračuje trend poklesu zistený aj v predchádzajúcej analýze.

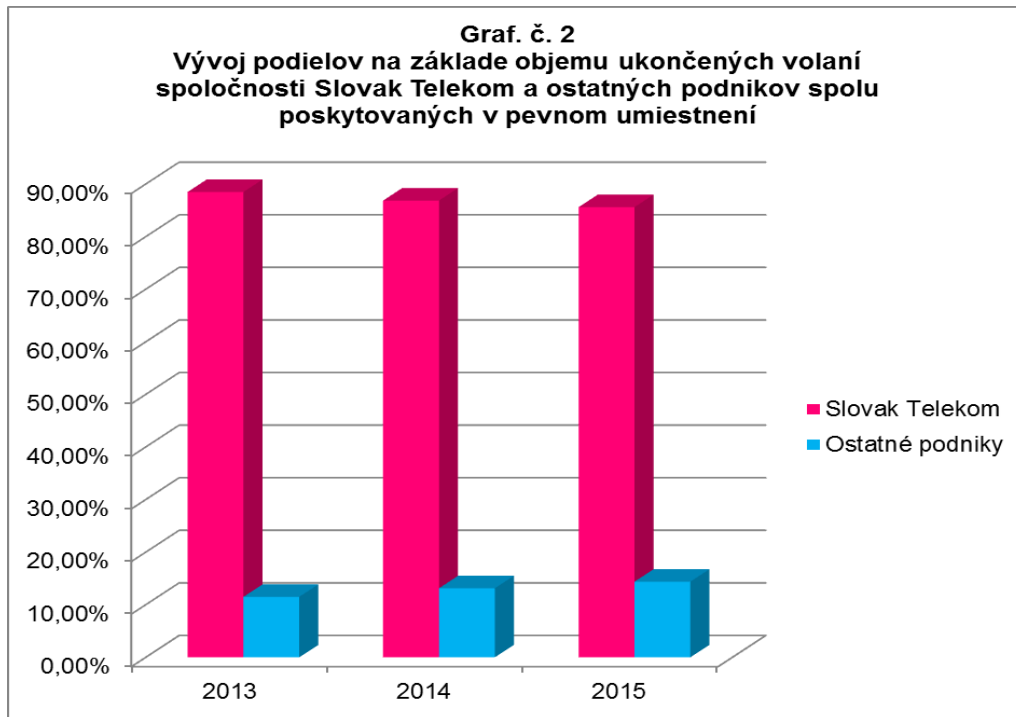
V sieťach v pevnom umiestnení bolo v roku 2015 ukončených o 16,55 % menej minút ako v roku 2013.

Vývoj podielov spoločnosti Slovak Telekom a ostatných podnikov spolu na celkovom objeme volaní ukončených v sieti v pevnom umiestnení

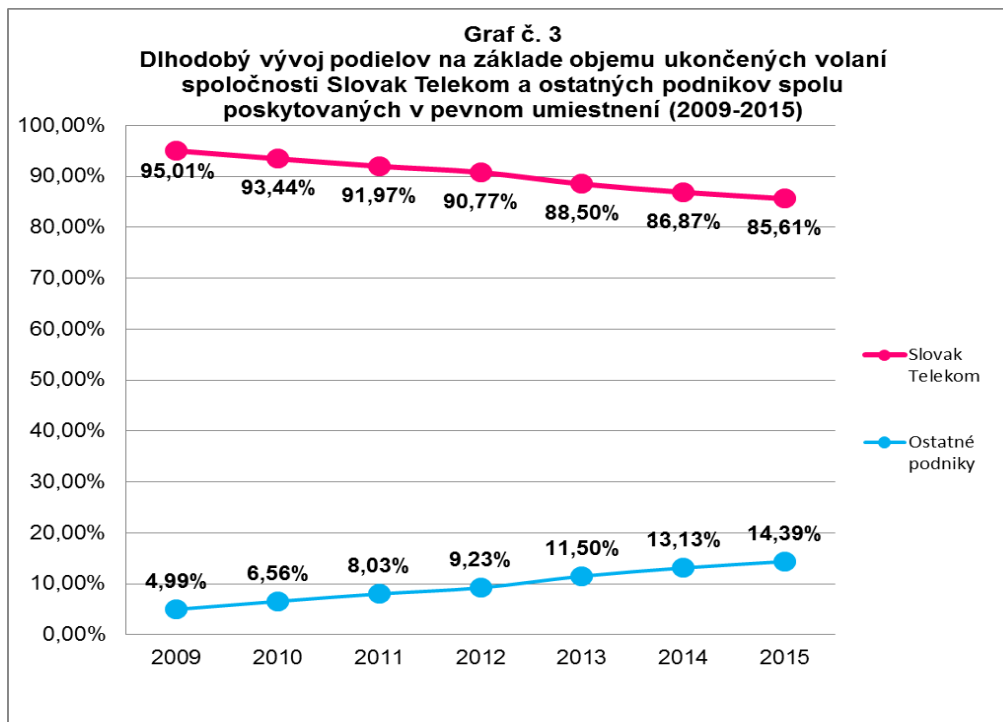
Percentuálny podiel objemu volaní ukončených v sieti v pevnom umiestnení spoločnosti Slovak Telekom a ostatných podnikov spolu znázorňuje graf č. 2.

V sledovanom období sa podiel spoločnosti Slovak Telekom znížil z 88,50 % ku koncu roka 2013 na 85,61 % ku koncu roka 2015. Podiel objemu volaní v sieti

v pevnom umiestnení ukončených ostatnými podnikmi spolu stúpol z 11,50 % v roku 2013 na 14,39 % ku koncu roka 2015. Do celkového objemu volaní úrad zarátal aj objem volaní vo vlastnej sieti.

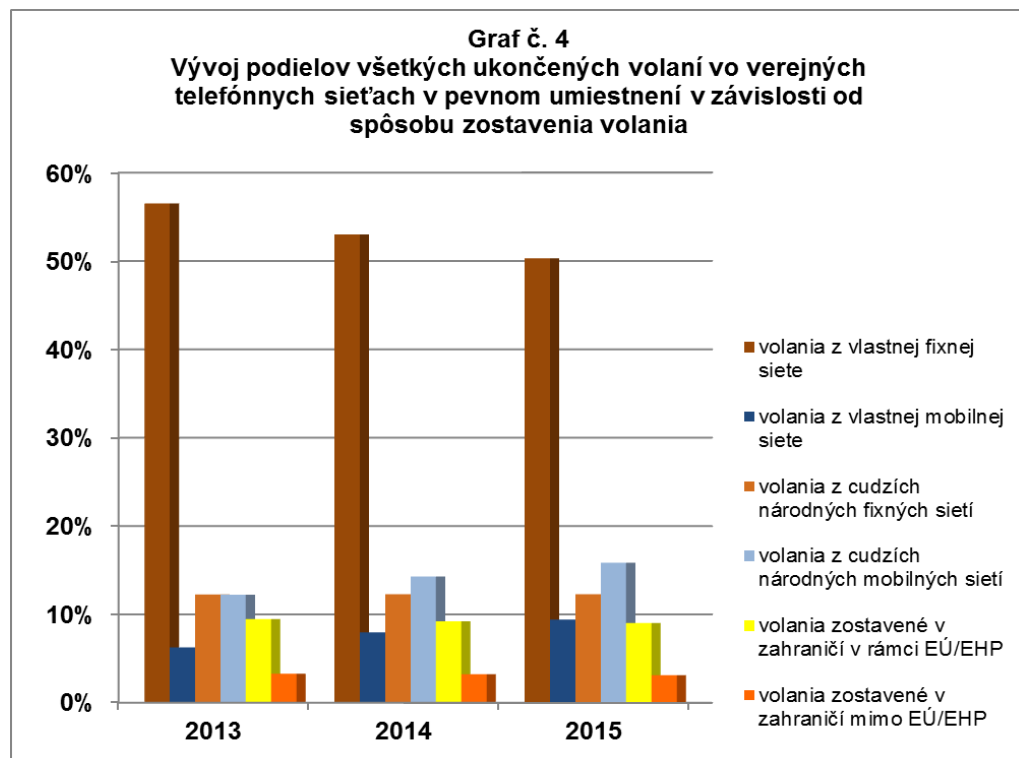
Dlhodobý vývoj podielov na základe objemu volaní ukončených v sieti v pevnom umiestnení spoločnosti Slovak Telekom a ostatných podnikov (2009 - 2015)

Dlhodobý vývoj podielov vypočítaných na základe objemu volaní ukončených v sieti v pevnom umiestnení spoločnosti Slovak Telekom a ostatných podnikov v rokoch 2009 až 2015 (vrátane samozásobovania) znázorňuje graf č. 3, na ktorom je vidieť postupný, ale pomalý pokles podielu spoločnosti Slovak Telekom. Druhý najväčší podiel na objeme volaní ukončených v sieti v pevnom umiestnení mal hodnotu 5,42 % a tretí najväčší podiel dosiahol úroveň 4,22 % (oboje ku koncu roku 2015).

Vývoj podielov volaní ukončených vo verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení podľa spôsobu zostavenia volania

V nasledujúcom grafe č. 4 je prezentovaný vývoj podielov volaní ukončených vo verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení podľa spôsobu akým boli volania zostavené - volania z vlastnej fixnej siete, volania z vlastnej mobilnej siete, volania z cudzích národných fixných sietí, volania z cudzích národných mobilných sietí, volania zo zahraničia z krajín EÚ/EHP a volania zo zahraničia z krajín mimo EÚ/EHP.

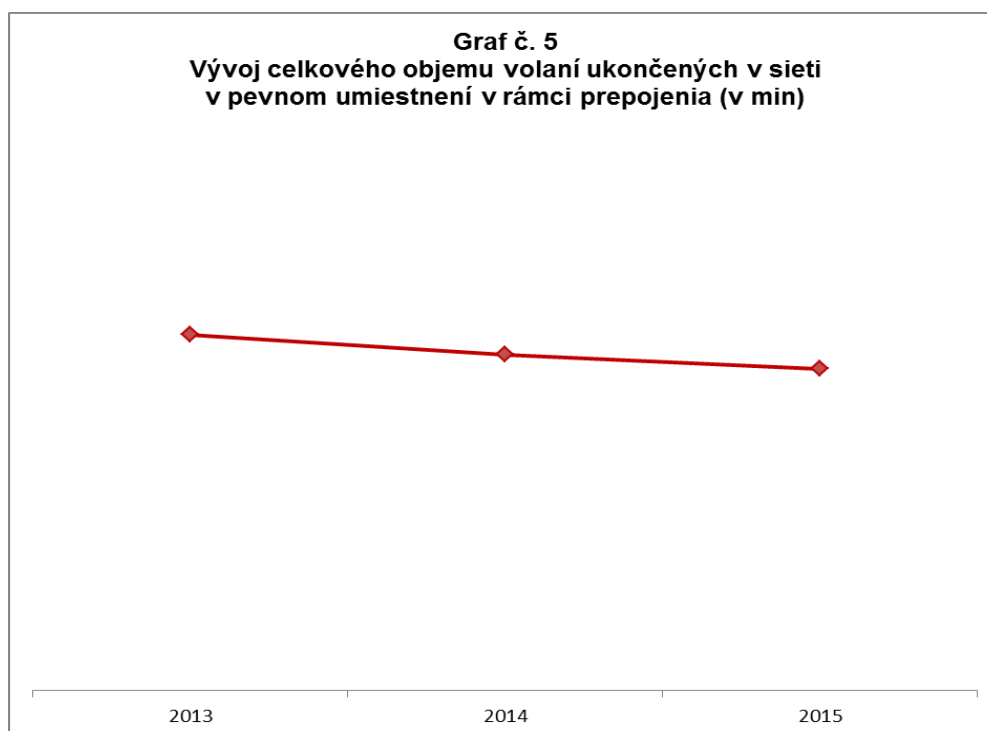
Z vyššie uvedeného grafu č. 4 vidieť, že z celkového objemu všetkých ukončených minút volaní vo verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení sa v sledovanom období (2013-2015) pohyboval podiel volaní zostavených vo vlastnej fixnej sieti v rozmedzí 50,28 % - 56,52 %, podiel volaní zostavených vo vlastnej mobilnej sieti sa pohyboval v rozmedzí 6,27 % - 9,42 %, podiel volaní zostavených v cudzích národných fixných sieťach sa pohyboval v rozmedzí 12,24 % - 12,29 %, podiel volaní zostavených v cudzích národných mobilných sieťach sa pohyboval v rozmedzí 12,29 % - 15,8 %, podiel volaní zostavených v zahraničí v rámci EÚ/EHP sa pohyboval v rozmedzí 9,42 % - 9,42 %, podiel volaní zostavených v zahraničí mimo EÚ/EHP sa pohyboval v rozmedzí 3,12 % - 3,26 %.

podiel volaní zostavených v cudzích národných mobilných sieťach sa pohyboval v rozmedzí 12,21 % - 15,85 %, podiel volaní zostavených v zahraničí v rámci EÚ/EHP sa v celom sledovanom období sa pohyboval približne na úrovni 9 % a podiel volaní zostavených v zahraničí mimo EÚ/EHP približne na úrovni 3 %.

Objem volaní zostavených a zároveň ukončených vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení toho istého podniku (vo vlastnej fixnej sieti) klesol v roku 2015 oproti roku 2013 o viac ako 25 %. Objem ukončených volaní vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení zostavených vo verejných národných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení iných podnikov klesol v roku 2015 oproti roku 2013 približne o 16 %. K nárastu počtu ukončených minút v sieti v pevnom umiestnení došlo pri objeme ukončených volaní zostavených v domácich mobilných sieťach o viac ako 25 % pri ukončených volaniach zostavených vo vlastnej mobilnej sieti a o viac ako 8 % pri ukončených volaniach zostavených v mobilných národných sieťach iného podniku. V sledovanom období objem ukončených minút v pevnom umiestnení a zostavených v zahraničí v rámci krajín EÚ/EHP na celkovom objeme ukončených volaní v pevnej sieti klesol o 20,38 %, resp. pri volaniach zostavených v zahraničí mimo krajín EÚ/EHP sa zvýšil o 20,76 %.

Vývoj celkového objemu volaní ukončených v sieti v pevnom umiestnení v rámci prepojenia

Celkový objem volaní ukončených v sieti v pevnom umiestnení v rámci prepojenia (bez volaní prichádzajúcich z vlastnej siete) v sledovanom období klesol o 9,61 %, čo je znázornené v grafe č. 5.

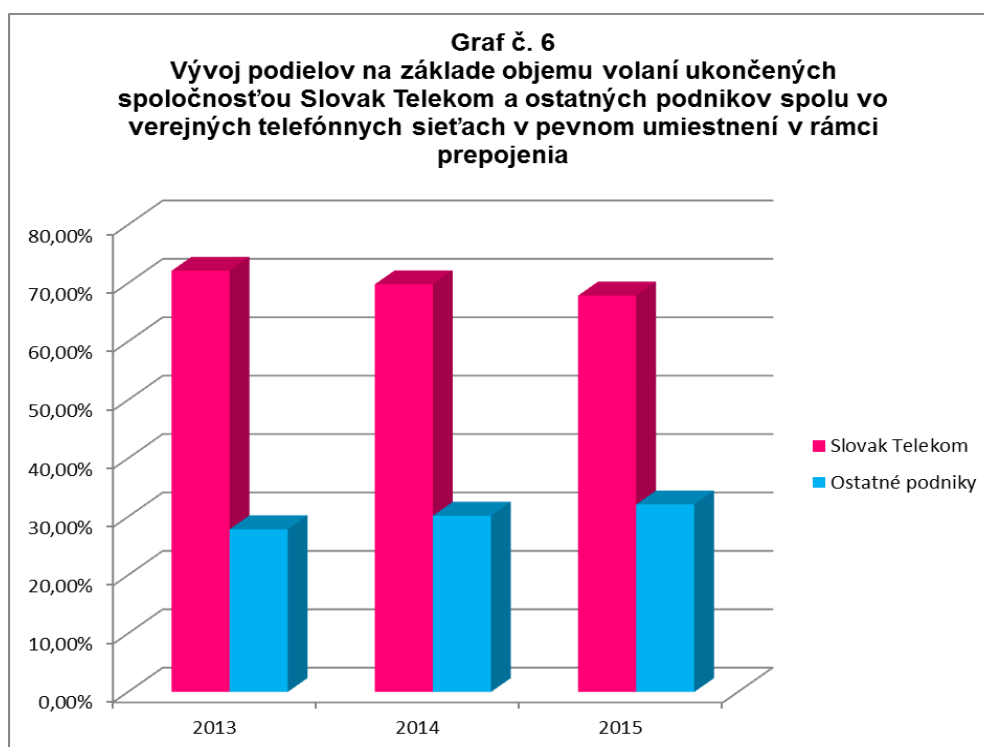

Vývoj podielov na základe objemu volaní ukončených spoločnosťou Slovak Telekom a ostatných podnikov spolu vo verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení v rámci prepojenia

Vývoj podielov na základe objemu ukončených volaní len v sieti spoločnosti Slovak Telekom a kumulatívne v sieti ostatných podnikov v pevnom umiestnení v rámci prepojenia (bez volaní prichádzajúcich z vlastnej siete) je zobrazený v grafe č. 6. Z grafu je možné vidieť, že v sledovanom období došlo len k malému poklesu (4,24 %) podielu spoločnosti Slovak Telekom zo 72,13 % v roku 2013 na 67,89 % v roku 2015. Na zvyšnej časti trhu tvoreného 16 spoločnosťami sa to prejavilo malým nárastom (4,24 %) z úrovne 27,87 % v roku 2013 na úroveň 32,11 % v roku 2015.

Podiel objemu ukončených volaní v rámci prepojenia ostatných podnikov, alternatívnych operátorov, postupne v sledovanom období rástol. Objem prevádzky ukončených volaní v pevnom umiestnení na geografických číslach v sieťach všetkých ostatných podnikov spolu, ako znázorňuje nižšie uvedený graf č. 6, každoročne narastá, avšak na trhu naďalej pretrváva výrazná nerovnováha medzi objemom ukončenej prevádzky v sieti spoločnosti Slovak Telekom a objemom ukončenej prevádzky v sieti ostatných podnikov spolu. Ostatné podniky kumulatívne dosahovali a dosahujú vo všetkých vyššie analyzovaných ukazovateľoch neporovnateľne nižší podiel.

Z princípu pohľadu do budúcnosti, úrad predpokladá, že spoločnosť Slovak Telekom zostane (predovšetkým s ohľadom na pokrytie územia účastníckymi pripojeniami) aj v budúcnosti najväčším poskytovateľom služieb ukončovania volaní v pevnom umiestnení.

Závery analýzy

Na základe posúdenia príslušných kritérií týkajúcich sa analýzy veľkoobchodného relevantného trhu č. 1 úrad dospel k týmto záverom:

- a) Nasledujúcich 17 podnikov Slovak Telekom, BENESTRA, Slovanet, Orange Slovensko, IPfon, Swan, ŽSR ŽT, UPC, VM Telecom, DH Telecom, ANTIK, DIALOGA, Digitale, O2 Slovakia, Phoonio, UAB "Raystorm", VNET úrad identifikoval ako podniky, ktoré majú uzatvorenú zmluvu o prepojení siete v pevnom umiestnení s aspoň jedným podnikom a poskytujú resp. v horizonte najbližších 3 rokov začnú poskytovať službu veľkoobchodné ukončenie volania v pevnom umiestnení.
- b) Veľkoobchodný relevantný trh č. 1 je definovaný ako veľkoobchodná služba ukončovania volania na geografické telefónne čísla v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení. Každý podnik - poskytovateľ takýchto služieb na relevantnom trhu ukončovania volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení má 100 % trhovú podiel v individuálnej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení.
- c) Vzhľadom na fakt, že plnenia spočívajúce v ukončovaní volaní na geografické telefónne čísla v jednotlivých sieťach nie sú vzájomne zastupiteľné, úrad v reálnej projekcii relevantného trhu č. 1 identifikoval 17 samostatných trhov.
- d) Úrad vyhodnotil trhovú podiely na agregovanom trhu všetkých verejných telefónnych sietí v pevnom umiestnení na základe celkového vývoja a zistil:

Celkový objem minút ukončených volaní vo všetkých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení v období rokov 2013 až 2015 poklesol o 16,55 %, čím pokračuje trend poklesu zistený aj v predchádzajúcej analýze.

Z dlhodobého pohľadu, v rokoch 2009 až 2015, vývoj podielov na základe celkového objemu ukončených volaní vrátane samozásobovania vidieť v uvedenom období pokles podielu spoločnosti Slovak Telekom z úrovne 95,01 % na úroveň 85,61 % a pri ostatných podnikoch spolu bol zaznamenaný nárast z 4,99 % na 14,39 %.

Celkový objem volaní ukončených v sieti v pevnom umiestnení v rámci prepojenia (bez volaní prichádzajúcich z vlastnej siete) poklesol v sledovanom období rokov 2013 až 2015 o 9,61 %.

V rokoch 2009 až 2015, vývoj podielov na základe objemu ukončených volaní v pevnom umiestnení v rámci prepojenia (bez volaní prichádzajúcich z vlastnej siete) poukazuje na pokles podielu spoločnosti Slovak Telekom z úrovne 72,13 % na úroveň 67,89 % a pri ostatných podnikoch spolu bol zaznamenaný nárast z 27,87 % na 32,11 %.

Úrad na základe údajov zistil, že objem prevádzky za ukončované národné a medzinárodné volania na geografické telefónne čísla v sieťach len ostatných podnikov (alternatívnych operátorov) síce postupne narastá, ale na trhu naďalej pretrváva výrazná nerovnováha medzi prevádzkou ukončenou spoločnosťou Slovak Telekom a prevádzkou ukončenou ostatnými podnikmi. Uvedené súvisí samozrejme s neporovnateľne vyšším počtom pripojení k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení za účelom poskytovania verejnej telefónnej služby.

- e) Každý menovaný podnik poskytuje iným podnikom služby ukončovania volania v jednotlivej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení, teda pôsobí na relevantnom trhu č. 1 a každý menovaný podnik má 100 % trhovú podiel na ukončení volaní v individuálnej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení.
- f) Každý trh ukončenia volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení je monopolným trhom bez tendencie smerovania k efektívnej súťaži.
- g) Úrad na základe vykonaného šetrenia a výsledkov analýzy relevantného trhu č. 1 zistil, že podľa § 17 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách každá z uvedených spoločností má na predmetnom trhu vo svojej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení taký vplyv a také postavenie, že nie je vystavená efektívnej súťaži a ekonomický vplyv jej v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

Z uvedeného vyplýva, že každá z týchto spoločností je významným podnikom na relevantnom trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení.

Spoločnosť ANTIK je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení spoločnosti ANTIK.

Spoločnosť DH Telecom je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení spoločnosti DH Telecom.

Spoločnosť BENESTRA je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení spoločnosti BENESTRA.

Spoločnosť IPfon je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení spoločnosti IPfon.

Spoločnosť Orange Slovensko je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení spoločnosti Orange Slovensko.

Spoločnosť Slovak Telekom je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení spoločnosti Slovak Telekom.

Spoločnosť Slovanet je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení spoločnosti Slovanet.

Spoločnosť SWAN je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení spoločnosti SWAN.

Spoločnosť UPC je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení spoločnosti UPC.

Spoločnosť VM Telecom je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení spoločnosti VM Telecom.

Spoločnosť ŽSR ŽT je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení spoločnosti ŽSR ŽT.

Spoločnosť Digitale je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení spoločnosti Digitale.

Spoločnosť Phoonio je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení spoločnosti Phoonio.

Spoločnosť DIALOGA je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení spoločnosti DIALOGA.

Spoločnosť O2 Slovakia je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení spoločnosti O2 Slovakia.

Spoločnosť UAB "Raystorm" je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení spoločnosti UAB "Raystorm".

Spoločnosť VNET je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení spoločnosti VNET.

5. Povinnosti

5.1. Povinnosti uložené na základe záverov predchádzajúcej analýzy

Na základe predchádzajúcej analýzy veľkoobchodného relevantného trhu poskytovania služieb ukončovania volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení boli rozhodnutiami úradu určené za významný podnik tieto spoločnosti: GTS Slovakia, s.r.o. (dnes BENESTRA), Slovanet, Orange Slovensko, IPfon, Swan, Inomanet, ŽSR ŽT, VM Telecom, UPC, TRNAVATEL, DH Telecom, ANTIK, Slovak Telekom a boli im uložené nasledujúce povinnosti:

a) povinnosť transparentnosti prístupu a prepojenia podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách.

V rámci tejto povinnosti sú významné podniky povinné v stanovenej lehote zverejniť na svojom verejne dostupnom webovom sídle referenčnú ponuku na prepojenie sietí v pevnom umiestnení, ako aj každú zmenu zmluvných podmienok referenčnej ponuky na prepojenie, ktorá bude mať vplyv na podniky.

b) povinnosť nediskriminácie prístupu a prepojenia podľa § 20 ods. 1 a ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách.

c) povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách.

d) povinnosť regulácie cien prístupu a prepojenia podľa § 23 v spojení s § 12 zákona o elektronických komunikáciách.

V rámci tejto povinnosti sú významné podniky povinné účtovať cenu za službu ukončovania volania vo svojej sieti v pevnom umiestnení maximálne na úrovni vydanéj úradom rozhodnutím o cene.

Rozhodnutiami úradu č. 2063/OER/2013 zo dňa 26.08.2013 a č. 333/PÚ/2013 zo dňa 10.12.2013 bola pre všetky významné podniky stanovená povinnosť účtovať za službu ukončovania volania maximálnu cenu vo výške 0,001234 € za minútu pri všetkých volaniach ukončených vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení.

5.2. Návrh uloženia povinností

Podľa § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách ak úrad na základe analýzy podľa § 17 zistí, že na určitom relevantnom trhu nie je efektívna hospodárska súťaž, po skončení konzultácií podľa § 10 určí rozhodnutím významný podnik, a zároveň mu v tomto rozhodnutí uloží aspoň jednu povinnosť podľa § 19 až 25. Tieto povinnosti musia byť odôvodnené, musia vychádzať zo zisteného stavu a musia byť primerané účelu a princípom regulácie elektronických komunikácií, ktorými sú podpora efektívnej hospodárskej súťaže a rozvoj vnútorného trhu. Ak je na tomto relevantnom trhu už určený významný podnik, úrad vydá nové rozhodnutie o určení významného podniku, v ktorom mu existujúce povinnosti znovu uloží alebo ich zmení a ktorým zruší predchádzajúce rozhodnutie Úrad rozhodnutie zverejní vo vestníku.

Úrad na základe výsledkov predmetnej analýzy **navrhuje rozhodnutím určiť nasledujúce spoločnosti ANTIK, DH Telecom, BENESTRA, IPfon, Orange Slovensko, Slovak Telekom, Slovanet, SWAN, UPC, VM Telecom, ŽSR ŽT, Digitale, Phoonio, DIALOGA, O2 Slovakia, UAB "Raystorm", VNET za významný podnik na relevantnom trhu č. 1 a navrhuje uložiť** všetkým 17 významným podnikom pri poskytovaní služby ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení **nasledujúce povinnosti**:

a) Povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách.

Významný podnik je povinný splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o prístup na používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov a o prepojenie sietí. Významný podnik je ďalej povinný:

- I. viesť rokovania v dobrej viere s inými podnikmi žiadajúcimi o prepojenie,
- II. umožniť spoločné umiestnenie alebo iné formy spoločného používania pridružených prostriedkov potrebných pre ukončenia volaní vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení,
- III. prepojiť siete alebo sieťové prostriedky.

b) Povinnosť transparentnosti prístupu a prepojenia podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách.

- I. Významný podnik je povinný zverejniť na svojom verejne dostupnom webovom sídle referenčnú ponuku na prepojenie volaní v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení, ktorá musí

obsahovať informácie týkajúce sa služieb ukončenia volaní volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení, najmä účtovné informácie, technické špecifikácie, charakteristiky siete, zmluvné podmienky dodávania a používania služby ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení, vrátane cien za ukončenie volaní najneskôr do 60 dní od doručenia rozhodnutia o určení významného podniku a uložení povinností.

- II. Významný podnik je povinný zverejniť na svojom verejne dostupnom webovom sídle každú zmenu zmluvných podmienok referenčnej ponuky na prepojenie týkajúcu sa veľkoobchodnej služby ukončenia volania v individuálnych verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení, ktorá bude mať vplyv na podniky definované v § 5 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách v lehote 45 dní pred účinnosťou zmeny referenčnej ponuky a predložiť ju úradu. Ak zmena referenčnej ponuky vyplýva z cenového rozhodnutia úradu, je významný podnik povinný zverejniť zmenenú referenčnú ponuku najneskôr v deň účinnosti predmetného rozhodnutia.

c) Povinnosť nediskriminácie prístupu a prepojenia podľa § 20 ods. 1 a 2 zákona o elektronických komunikáciách.

Na základe povinnosti nediskriminácie je významný podnik povinný pri poskytovaní služby ukončenia volania vo svojej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení uplatňovať voči iným podnikom porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať informácie a služby iným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využíval pre vlastnú potrebu, alebo ich poskytoval podniku v postavení ovládanej osoby, alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať.

d) Povinnosť regulácie cien prístupu a prepojenia podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách.

Významný podnik je povinný stanoviť ceny za ukončenie volaní vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení tak, ako mu určí úrad v rozhodnutí o regulácii cien podľa § 12 zákona o elektronických komunikáciách.

Úrad navrhuje, aby sa rozhodnutie o regulácii cien vzťahovalo na služby ukončenia volaní v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení zostavených v inej národnej mobilnej alebo fixnej sieti a na služby ukončenia volaní v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení významných podnikov zostavených v inej zahraničnej mobilnej alebo fixnej sieti v rámci krajín

EÚ/EHP. Ukončenie volaní zostavených v krajinách mimo krajín EÚ/EHP navrhuje úrad z cenovej regulácie vypustiť.

Po ukončení konzultačného procesu na národnej aj nadnárodnej úrovni k analýze relevantného trhu č. 1 bude úrad postupovať podľa § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách, na základe ktorého úrad vydá nové rozhodnutia o určení významného podniku a uložení povinností, v ktorom súčasne zruší predchádzajúce SMP rozhodnutia úradu - konkrétne prvostupňové a druhostupňové rozhodnutie č. 1420/OER/2013 zo dňa 10. júla 2013 a č. 270/PÚ/2013 zo dňa 15. októbra 2013 vo veci určenia spoločnosti Slovak Telekom za významný podnik a uložení povinností, rozhodnutie č. 1423/OER/2013 zo dňa 10. júla 2013 vo veci určenia spoločnosti ANTIK za významný podnik a uložení povinností, rozhodnutie č. 1432/OER/2013 zo dňa 10. júla 2013 vo veci určenia spoločnosti DH Telecom za významný podnik a uložení povinností, rozhodnutie č. 1427/OER/2013 zo dňa 10. júla 2013 vo veci určenia spoločnosti UPC za významný podnik a uložení povinností, rozhodnutie č. 1431/OER/2013 zo dňa 10. júla 2013 vo veci určenia spoločnosti VM Telecom za významný podnik a uložení povinností, rozhodnutie č. 1428/OER/2013 zo dňa 10. júla 2013 vo veci určenia spoločnosti ŽSR ŽT za významný podnik a uložení povinností, rozhodnutie č. 1430/OER/2013 zo dňa 10. júla 2013 vo veci určenia spoločnosti IPfon za významný podnik a uložení povinností, rozhodnutie č. 1421/OER/2013 zo dňa 10. júla 2013 vo veci určenia spoločnosti Orange Slovensko za významný podnik a uložení povinností, rozhodnutie č. 1424/OER/2013 zo dňa 10. júla 2013 vo veci určenia spoločnosti Slovanet za významný podnik a uložení povinností, rozhodnutie č. 1425/OER/2013 zo dňa 10. júla 2013 vo veci určenia spoločnosti SWAN za významný podnik a uložení povinností, rozhodnutie č. 1422/OER/2013 zo dňa 10. júla 2013 vo veci určenia spoločnosti GTS Slovakia (dnes BENESTRA) za významný podnik a uložení povinností.

Úrad ďalej navrhuje vydať aj rozhodnutia o zrušení rozhodnutia č. 1429/OER/2013 zo dňa 10. júla 2013 vo veci určenia spoločnosti Inomanet za významný podnik a uložení povinností.

Úrad ďalej navrhuje vydať aj rozhodnutia vo veci určenia nasledujúcich spoločností: Digitale, Phoonio, DIALOGA, O2 Slovakia, UAB "Raystorm", VNET za významný podnik a uložení povinností.

5.2. Odôvodnenie navrhovaných povinností

Úrad po ukončení predkladanej analýzy trhu považuje uloženie navrhovaných povinností pre podniky s významným vplyvom na predmetnom trhu za opodstatnené a nevyhnutné na zabezpečenie konkurenčného prostredia, ako aj na zabezpečenie

efektívnej súťaže, ale predovšetkým na presadzovanie záujmov koncových užívateľov hlavne s ohľadom na ceny služieb ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení.

Plnenie **povinnosti prístupu k určitým sieťovým prostriedkom** podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách je naďalej základným predpokladom pre zriadenie úspešného prepojenia sietí, ktoré je kľúčové pre poskytovanie verejnej telefónnej služby a následne aj vzájomnej dovolateľnosti koncového účastníka z jednej siete do každej inej siete. Absencia tejto povinnosti by mohla dočasne či trvale úplne vylúčiť súťaž na súvisiacom maloobchodnom trhu poskytovania verejnej telefónnej služby a spôsobiť škody nielen niektorým podnikom, ale hlavne koncovým užívateľom. Túto povinnosť úrad navrhuje uložiť každému jednotlivému podniku s významným vplyvom na relevantnom trhu č. 1.

V rámci uloženej povinnosti prístupu k určitým sieťovým prostriedkom je významný podnik povinný prepojiť siete alebo sieťové prostriedky. Podľa ustanovenia § 2 ods. 8 zákona o elektronických komunikáciách prepojenie je fyzické a logické spojenie verejných sietí používaných tým istým alebo iným podnikom umožňujúce užívateľovi siete jedného podniku komunikovať s užívateľom toho istého alebo iného podniku alebo umožňujúce prístup k elektronickým komunikačným službám poskytovaným iným podnikom. Prepojenie je osobitný druh prístupu realizovaný medzi verejnými sieťami.

Úrad preto považuje za primerané podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách uložiť každému významnému podniku povinnosť viesť rokovania v dobrej viere s inými podnikmi žiadajúcimi o prepojenie siete každého významného podniku, umožniť spoločné umiestnenie alebo iné formy spoločného používania pridružených prostriedkov potrebných pre ukončenia volaní vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení, ako aj povinnosť za primeraných a objektívnych podmienok prepojiť sieť alebo sieťové prostriedky významného podniku s iným podnikom, resp. potenciálnym konkurentom. Uloženými povinnosťami chce úrad zabezpečiť na jednej strane podmienky na to, aby každý významný podnik bol povinný viesť rokovania s podnikmi žiadajúcimi o prepojenie, ktoré v konečnom dôsledku vyústia do podpísania zmluvy o prepojení sietí a následne ich prepojenia. Cieľom uloženia povinnosti prepojenia siete alebo sieťových prostriedkov je zabezpečenie dovolateľnosti koncových zákazníkov z akejkoľvek národnej alebo zahraničnej siete.

Pri uložení povinnosti prístupu úrad prihliadal aj na ustanovenie § 22 ods. 3 písm. a) až f) zákona o elektronických komunikáciách. Tento rozsah povinností plne korešponduje s charakterom služby terminácie poskytovanej vzájomne medzi operátormi poskytujúcimi verejnú telefónnu službu a môže pri potenciálnej absencii zmluvných vzťahov týkajúcich sa prepojenia v konečnom dôsledku na nevyhnutnú

dobu ochrániť koncových užívateľov a teda i samotnú súťaž na veľkoobchodnom trhu ukončenia volania v pevnom umiestnení.

Podobná situácia nastala v roku 2009, keď nedošlo medzi mobilnými operátormi k dohode o výške terminačných poplatkov a potvrdilo sa, že neuložením navrhovaných povinností a bez zásahu úradu mohlo dôjsť k odmietnutiu prepojenia alebo mohli nastať pri poskytovaní služieb ukončenia volania nepríjemné okolnosti a podmienky a na pridruženom maloobchodnom trhu mohli byť z dôvodu dovolateľnosti z inej siete ohrozené záujmy koncových zákazníkov. Úrad nevyklučuje, že k takýmto situáciám môže dôjsť kedykoľvek aj v budúcnosti, ako aj s ohľadom na ochranu súťaže na trhu verejnej telefónnej služby a na ochranu koncových užívateľov, je potrebné uvedenú povinnosť v tomto rozsahu uložiť všetkým podnikom s významným vplyvom na predmetnom trhu.

Podniky na základe informácií z referenčnej ponuky každého významného podniku získajú prehľad nielen o podmienkach a možnostiach vstupu na trh verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení, ale aj základné informácie (vrátane cien) každého jednotlivého podniku pri poskytovaní služieb ukončenia volania. Povinnosť **transparentnosti** je účinným a dôležitým nástrojom na vytvorenie „náhľadu“ na existujúce podmienky na danom trhu predovšetkým tým, že sú transparentne prístupné informácie o podmienkach ponúkaných služieb ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení od všetkých podnikov. Transparentnosť predstavuje základný predpoklad na zabezpečenie nediskriminácie.

Ak je účelom povinnosti transparentnosti zabezpečiť dostupnosť základných a podstatných informácií pre podniky, toto je možné zabezpečiť len prostredníctvom zverejňovania referenčnej ponuky a jej prípadnými aktualizáciami, čiže ponuky so všetkými platnými zmenami, ktoré v nej nastali.

Základným princípom **povinnosti nediskriminácie** je, že každý významný podnik je povinný voči iným podnikom uplatňovať porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať informácie a služby iným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využíval pre vlastnú potrebu alebo ich poskytoval podniku v postavení ovládanej osoby alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať. Z tohto dôvodu úrad aj naďalej požaduje, aby každá referenčná ponuka bola prehľadná a dostatočne rozčlenená, aby podniky využívajúce veľkoobchodnú službu ukončenia volania nemuseli platiť za služby, ktoré nie sú potrebné vo vzťahu k požadovanej službe. Iba dostatočne prehľadná a rozčlenená referenčná ponuka je zárukou dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní služby ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení, ktorá predstavuje obsahovú náplň povinnosti nediskriminácie. Dostatočne široký rozsah povinných položiek referenčnej ponuky obmedzuje možnosť individuálnych rozdielov v jednotlivých zmluvách o poskytovaní služieb ukončenia volania a limituje možnosti rozdielnosti zmluvných podmienok, čím

efektívne zabraňuje významným podnikom správať sa diskriminačne. Z uvedeného dôvodu úrad považuje za efektívne, aby bolo naplnenie povinnosti nediskriminácie v spojení s transparentnou prezentáciou informácií a podmienok poskytovania veľkoobchodnej služby ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení.

Uloženie **povinnosti transparentnosti** a následnej povinnosti nediskriminácie je účinným nástrojom na zabezpečenie rovnakých podmienok pri poskytovaní veľkoobchodných služieb ukončenia volania. Zabezpečenie transparentných a nediskriminačných podmienok môže pozitívne ovplyvniť ďalších potenciálnych konkurentov, čo sa v konečnom dôsledku pozitívne prejaví v prospech koncových zákazníkov vytvorením priestoru pre znižovanie cien na súvisiacom maloobchodnom trhu. Úrad ako sektorový regulátor rozhoduje ex ante, t.j. určuje rámec a konkrétne pravidlá budúceho správania sa podnikov pôsobiacich na relevantnom trhu. Úrad preto navrhuje uložiť povinnosť nediskriminácie každému jednotlivému podniku s významným postavením na relevantnom trhu č. 1.

Neuloženie povinnosti nediskriminácie by mohlo mať za následok možnosť uplatňovania diskriminačných podmienok, s cieľom vylúčiť alebo obmedziť súťaž. Dobrá informovanosť všetkých podnikov v úzkej súčinnosti s povinnosťou nediskriminácie pozitívne ovplyvní aj možnosti týchto podnikov pri poskytovaní verejnej telefónnej služby.

V takomto prípade, keď každý podnik ukončuje volania smerované zo sietí iných podnikov, podľa názoru úradu nie je postačujúce uloženie povinností len podľa ustanovení § 19 až 22 zákona o elektronických komunikáciách, a preto úrad navrhuje uložiť aj povinnosť cenovej regulácie použitím odporúčaného modelu BU LRIC pure v súlade s platným Odporúčaním Komisie zo dňa 07.05.2009 o regulačnom zaobchádzaní s prepojovacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ (2009/396/ES). Priamo z ustanovenia § 11 ods.2 zákona o elektronických komunikáciách vyplýva povinnosť úradu, prihliadnuť pri regulácii elektronických komunikácií na odporúčania a usmernenia Európskej komisie, vrátane technických noriem a technických špecifikácií pre siete a služby, ktorých zoznam zverejňuje Európska komisia v Úradnom vestníku Európskej únie.

Podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách ak úrad na základe analýzy relevantného trhu súvisiaceho s prístupom alebo prepojením podľa § 17 zistí, že na tomto trhu nie je efektívna hospodárska súťaž a uloženie jednej alebo viacerých povinností podľa § 19 až 22 nepostačuje na to, aby významný podnik určený podľa § 18 nepožadoval neprimerane vysoké alebo neprimerane nízke ceny súvisiace s prístupom alebo prepojením v neprospech koncových užívateľov, môže regulovať ceny významného podniku podľa § 12.

Bez uloženia **povinnosti cenovej regulácie** by mohli významné podniky na tomto trhu účtovať neprimerane vysoké ceny za ukončenie volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení, čo by sa v konečnom dôsledku mohlo prejaviť v neprospech koncového užívateľa.

Cieľom úradu je zabezpečiť, aby veľkoobchodné poplatky za ukončenie volania boli stanovené na úrovni nákladov, ktoré by znášal efektívny operátor poskytujúci službu ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení, teda aby poplatky za služby ukončenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení boli nákladovo efektívne.

Návrh rozhodnutia o regulácii cien podlieha režimu samostatných národných a nadnárodných konzultácií. Po ukončení konzultácií s Európskou komisiou úrad vydá rozhodnutie o regulácii cien v samostatnom konaní.

Úrad navrhuje, aby sa rozhodnutie o regulácii cien vzťahovalo na služby ukončenia volaní v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení významných podnikov zostavených v inej národnej mobilnej alebo fixnej sieti a na služby ukončenia volaní v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení významných podnikov zostavených v inej zahraničnej mobilnej alebo fixnej sieti v rámci EÚ/EHP. Významný podnik v prípade, že preberie volanie v medzinárodnom bode prepojenia za účelom ukončenia volania vo vlastnej fixnej sieti alebo vo fixnej sieti iných národných operátorov, je oprávnený účtovať poplatok aj za tranzit tohto volania.

Ukončenie volaní zostavených v krajinách mimo EÚ/EHP navrhuje úrad z cenovej regulácie vypustiť.

Za volania zostavené v krajinách mimo EÚ/EHP sa považujú i volania, pri ktorých z prenášanej informácie nie je jednoznačne zrejmé, že ide o volanie zostavené v krajine EÚ/EHP.

Ukončovanie volania v individuálnej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení zahraničných operátorov v krajinách mimo EÚ/EHP nepodlieha takým regulačným povinnostiam, akým podliehajú pri poskytovaní ukončenia volania v individuálnej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení operátorov na Slovensku a v krajinách EÚ/EHP, a teda pri regulácii cien ani nie je dôvod na ne nahliadať ako na ekvivalentné volania z krajín EÚ/EHP.

Podľa informácií získaných od podnikov pôsobiacich v individuálnej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení na Slovensku za ostatné približne 2 roky došlo k niekoľkonásobnému zdraženiu volaní do pevných sietí mimo EÚ/EHP; týka sa to štátov v susedstve EÚ (napr. ako Ukrajina, Rusko), s pomerne veľkým objemom prevádzky z a do týchto štátov.

Volania vznikajúce v iných krajinách ako EÚ/EHP a ich ukončovanie predstavujú teda osobitnú a jasne odlišiteľnú ponuku a tiež osobitnú situáciu na trhu ukončovania volaní, špecificky pri nastavovaní ceny, kde nie je možné spoliehať sa na reguláciu v rámci EÚ/EHP, ktorá na tieto krajiny nemá žiadny dosah. V týchto prípadoch je podľa názoru úradu potrebné umožniť komerčné rokovania podnikov na oboch stranách, je teda potrebné zabezpečiť zmluvnú voľnosť oboch strán pri negociácii nastavenia predmetných cien, teda i zo strany podnikov na Slovensku.

Jednostranná regulácia spôsobuje podľa názoru úradu nevyváženosť zmluvného vzťahu voči neregulovanému podniku pôsobiacemu mimo krajín EÚ/EHP spočívajúcu v nemožnosti moderovať pri komerčných rokovaniach cenu za ukončovanie volania v jeho neregulovanej sieti, čo v konečnom dôsledku môže mať negatívny dopad na výšku/nárast ceny aj pre maloobchodných zákazníkov v sieťach národných operátorov, kam sa nadiktovaná neregulovaná cena za ukončovanie volaní mimo krajín EÚ/EHP ako veľkoobchodný náklad premietne. Jediným spôsobom jej moderácie je možnosť komerčne o nej rokovať.

Z uvedeného dôvodu úrad navrhuje upustiť od jednostrannej cenovej regulácie ukončovania volaní vznikajúcich v krajinách mimo krajín EÚ/EHP a ponechať voľnosť negociácie vzájomných cien ako jediného prostriedku vytvorenia trhového tlaku na ich výšku.

Významný podnik je oprávnený za ukončenie volaní v sieti v pevnom umiestnení, ktoré bolo zostavené v krajine mimo EÚ/EHP, účtovať rôznym podnikom poplatky v rôznej výške.

Keď budú mať podniky so službami súvisiacimi s volaniami v pevnom umiestnení možnosť komerčne negociovať ceny, budú tieto ceny prirodzene obojstranne vyvážené dohodou vo vzájomných rokovaniach, čo bude mať v konečnom dôsledku pozitívny dopad aj na koncových zákazníkov.

Podľa názoru úradu, vypustenie cenovej regulácie volaní ukončených v individuálnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení, ktoré boli zostavené v krajinách mimo EÚ/EHP, je plne v súlade s cieľmi a regulačnými princípmi zakotvenými v EÚ legislatíve, ako aj v článku 8 Rámcovej smernice.

Hlavným cieľom a zmyslom navrhovanej cenovej regulácie významných podnikov je, aby úrad vytvoril podmienky pre znižovanie maloobchodných cien pre koncových zákazníkov krajín EÚ/EHP, pretože jedným zo vstupov pre stanovenie maloobchodnej ceny je práve výška veľkoobchodného poplatku.

Čím bude veľkoobchodný poplatok za ukončenie volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení nižší, tým bude vytvorený priestor na to, aby túto

skutočnosť jednotlivé podniky poskytujúce verejnú telefónnu službu premietli do maloobchodnej ceny za odchádzajúce volania do verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení.

Všetky navrhované povinnosti vychádzajú zo zisteného stavu na trhu, sú efektívne, primerané účelu a princípom regulácie, slúžia na podporu vnútorného trhu a podporujú záujmy koncových užívateľov.

Uloženie všetkých navrhovaných povinností má za cieľ zabezpečenie otvorenej a funkčnej súťaže na súvisiacom maloobchodnom trhu volaní, zefektívnenie konkurenčného prostredia a potlačenie protisúťažného správania nielen na relevantnom trhu č. 1, ale aj na súvisiacom maloobchodnom trhu verejnej telefónnej služby.

Úrad pokladá uloženie týchto povinností za odôvodnené a primerané stavu súťaže na predmetnom trhu, ako aj na riešenie potenciálnych súťažných trhových problémov. Vzájomná súčinnosť všetkých navrhovaných povinností je podľa názoru úradu predpokladom pre ďalší rozvoj konkurenčného prostredia pri poskytovaní verejnej telefónnej služby. Ide o povinnosti, ktoré napĺňajú účel ex ante regulácie v súlade s regulačným rámcom a odrážajú skutočný stav súťaže na relevantnom trhu. Uloženie všetkých navrhovaných povinností je v súlade so stavom súťaže na veľkoobchodnom trhu č. 1 a ich efekt napĺňa vyššie uvedené princípy.

v Bratislave, dňa 18. novembra 2016

Ing. Jana Kopečná
riaditeľka odboru
ekonomickej regulácie